Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem

NAJER FOLKSBLAT

פרייז 15 גראשען

היינט 10 זייטען

נייער פאלקסבלאט

№ 291 | Łódź, Wtorek, 18 Grudnia 1934 r. | צוועלפטער יאהרגאנג | לאדז, דינסטאג, י״ב טבת תרצ״ה | № 291

Adres Redakcji i Administracji: Łódź, Piotrkowska 21, tel. 224-71. — אדרעס פון רעדאקציע און אדמיניסטראציע: לאדז, פעטריקאווער 21, טעל. 224-71

פאשיסטישער קאנגרעס רופט צו א טיילווייזע קאמף געגען יודען

בערלין, 17 (ספ. טעל.)

דאס דייטשע אינפארמאציע-ביורא איז מודיע, אז אין סוף פון דער היינטיגער בעראטונג אין מאנטרע האט דער אינטערנאציאנאלער פאשיסטישער קאנגרעס בעשלאסען צו שיקען א בעגריסונגס-דעפעשע צו מוסאליני, דעם שעפער פון פאשיזם און עס איז אויך אנגענומען געווארען א רעזאלוציע, וואס איז אריינגעטראגען געווארען דורך פראנצויזישע, בעלגישע און נארוועגישע פאשיסטישע גרופען בנוגע דער יודענפראגע. לויט דער דאזיגער רעזאלוציע, דארף יעדעס לאנד אליין דעצידירען אין די פראגען פון ראסע און מאראל. מען דארף נישט פיהרען קיין אלגעמיינעם קאמף מיט די יודען, דאך — זאגט זיך אין דער רעזאלוציע זענען פעראן גרופען יודען, וועלכע ברענגען שאדען די מאטעריעלע אינטערעסען פון די לענדער אין וועלכע זיי וואוינען, שאפען א מלוכה אין א מלוכה און שטיצען דער רעוואלוציאנערער בעוועגונג. דער קאנגרעס רופט צו א קאמף מיט די דאזיגע גרופען פון דער יודישער בעפעלקערונג.

פויליש-פראנצויזישע בעציהונגען

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

קיין פאריז איז אנגעקומען דער פראנצויזישער אמבאסאדאר אין ווארשא, לאראש, וועלכער וועט איבערגעבען דער פראנצויזישער רעגירונג די שטימונגען, וואס הערשען אין די ווארשאווער רעגירונגס-קרייזען אין צוזאמענהאנג מיט דער פראנצויזישער נאטע בנוגע דעם מזרח-פאקט.

ווי די פראנצויזישע פרעסע פערזיכערט, וועט לאראש אין פאריז בעקומען נייע אינסטרוקציעס וועגען דערהאלטען די פויליש-פראנצויזישע פריינדשאפט.

ערשטער יודיש-דייטשער פראפ. איבערגענומען א קאטעדער אין אקספארדער אוניווערזיטעט

לאנדאן (יט״א) ד״ר עדהארד פרענקעל, געוו. פראפעסאר פון פרייבורגער אוניווערזיטעט, וועלכער האט פערלאזען דייטשלאנד נאך דער איינפיהרונג פון היטלער-רעזשים, איז איצט בעשטימט געווארען אלס פראפעסאר פון דער לאטיינישער שפראך און ליטעראטור אויף דעם אקספארדער אוניווערזיטעט.

מען שיקט ווייטער ארויס אונגארישע בירגער פון יוגאסלאוויען

בודאפעשט, 17 (ספ. טעל.)

אין די מאסגעבענדע אונגארישע קרייזען ווייזט מען אן, אז דאס ארויסשיקען די אונגארישע בירגער פון יוגאסלאוויען, דויערט ווייטער, הגם פון דער יוגאסלאווישער זייט האט מען פערזיכערט, אז דאס ארויסשיקען איז אפגעשטעלט געווארען.

בעוואפנונג אין דער לופט

לאנדאן, 17 (ספ. טעל.)

פון טאקיא איז מען מודיע: דאס יאפאנישע קריגס-מיניסטעריום האט אויסגעארבייט א געזעץ וועגען שוץ געגען אנגריפען אין דער לופט. אין אלע יאפאנישע שטעט און דערפער וועלען געשאפען ווערען ספעציעלע קאמיטעטען אויף שוץ געגען לופט-אנגריפען. די גאנצע בעפעלקערונג וועט אריינגעצויגען ווערען אין דער אקציע.

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

די לעצטע זיצונג פון „קאנגרעס צו שיצען דעם שלום" איז געווען איינגאנצען געווידמעט די פראגע וועגען לופט-קריג און ווי אזוי צו פערהיטען פון לופט-קריג.

אחי מאיר'ן דראהט ארויסגעשיקט צו ווערען פון ארץ-ישראל

ירושלים, 17 (יט״א טעלעגראפיש)

אחי מאיר האט בעקומען צוגעשיקט פון עמיגראציע-דעפארטאמענט א שריפטליכע מעלדונג, ער זאל אין משך פון עטליכע טעג צושטעלען בעווייזען, אז ער איז געקומען קיין ארץ ישראל אויף א לעגאלען וועג. אין געגענפאל, וועט ביי איהם צוגענומען ווערן די ארץ-ישראל-בירגערשאפט.

יודישע בעל-מלאכות האבען נאר געצעהלטע טעג
אויף צו לעגאליזירען זייערע ווארשטאטען

ווארשא (יט״א) דער פעראייניגטער קאמיטעט פאר די ענינים פון יודישער מלאכה ווענדעט זיך צו אלע יודישע האנדווערקער, וועלכע האבען נאך נישט דערלאנגט אויף האנדווערקער-קארטען און האבען נאך אזוי ארום, נישט געמאכט קיין בעמיהונגען וועגען לעגאליזירען זייערע ווארשטאטען, אז זיי זאלען נישט ווארטען אויפ'ן לעצטען טאג און זאלען תיכף ומיד דערלאנגען די געהעריגע ווענדונגען וועגען לעגאליזירען זייערע ארבייטס-ווארשטאטען.

ביז'ן 31-טען דעצעמבער ה. י. איז סך-הכל נאך פערבליבען געצעהלטע טעג און נאך דעם דאזיגען טערמין קענען אלע נישט-לעגאליזירטע האנדווערקער בעשטראפט ווערען און זייערע ווארשטאטען קענען געשלאסען ווערען.

חוץ דעם, מאכט דער פעראייניגטער קאמיטעט אויפמערקזאם אלע פעראינטערעסירטע אין דער ערשטער ריי די יוניגע, וועלכע געניסען פון די א. ג. ערווארבענע רעכט (ד. ה. זיי האבען געפיהרט זעלבסטשטענדיג א ווארשטאט אין יאהר 1927). אז שוין דעם 25-טען ד. ח. הויבען זיך אן די חגאות אזוי, אז מען טאר נישט ווארטען אויפ'ן לעצטען טאג, ווארום דאס בעזארגען זיך מיט די נויטיגע דאקומענטען געדויערט אויך, און די חגאה-טעג קען מען, פערשטעהט זיך, אין די אפיציעלע אמטען, נישט ערלעדיגען קיין שום פארמאליטעטען.

אלזא: יודישע בעלי-מלאכות אין אלע שטעט און שטעטלעך אין פוילען, לעגט נישט אפ, ווארט נישט אויפ'ן לעצטען מאמענט און בעהמט תיכף ארויס האנדווערקער-קארטען.

גענויע אינפארמאציעס קען מען בעקומען אין קאמיטעט — ווארשא, שקאלנא 4, וו. 8.

פערמשפט צום טויט אוקראינישע טעראריסטען

מאסקווא, 17 (ספ.)

פון קיעוו איז מען מודיע, אז דאס ארטיגע סאוויעטישע געריכט האט פערמשפט צום טויט 28 טעראריסטען פאר טעראר-אקציעס אויפ'ן סאוויעטיש-אוקראינישען געביט.

זעלבסטמארד פון ווינער פראפ. לארענץ

וויען, 17 (ספ.)

דא איז בעגאנגען זעלבסטמארד דער אוניווערזיטעט-פראפ. לארענץ, וועלכער האט זיך פערשפעקולירט מיט נאפט.

קאנפערענץ פון תבואה-סוחרים אין וולאצלאוועק
בעהאנדעלט וויכטיגע פראגען

וולאצלאוועק, 17 (יט״א טעלעפאניש)

נעכטען איז דא פארגעקומען א צוזאמענפאר פון יודישע תבואה-סוחרים פון ווארשעווער, לאדזער און פויזנער וואיעוואדזטוועס.

צום צוזאמענפאהר זענען אויך געקומען דעפ. ווישליצקי, דירעקטאר זיידעמאן און די אדוואקאטען ראזענבערג און קאלאמוטסקי פון ווארשא.

ס'זענען בעטראכט געווארען א רייהע וויכטיגע פראגען, וואס אינטערעסירען די תבואה-סוחרים. ס'זענען אנגענומען געווארען א רייהע רעזאלוציעס.

פרעזידענט רוזוועלט פאדערט נייע פולמאכטען

ניו-יארק, 17 (ספ. טעל.)

ווי מען גיט איבער האט פרעזידענט רוזוועלט בדעה צו פאדערען נייע פולמאכטען, וואס זאלען ערלויבען דער רעגירונג, אין פאל פון א מלחמה צווישען די אייראפעאישע מלוכות, אנצונעמען א שטעלונג, כדי צו דערהאלטען די אמעריקאנער נייטראליטעט.

עקספערט פון „זקני ציון-פראטאקאלען" אנגעקומען קיין בערן

בערן, 17 (יט״א טעלעגראפיש)

אהער איז אנגעקומען דער עקספערט פון די „זקני ציון-פראטאקאלען", דער בעקאנטער אנטיסעמיט פולקאווניק פליישהאוער. ער האט זיך בעקענט מיט די געריכטס-אקטען, און געבעטען אפצולעגען דעם פראצעס אויף צוויי חדשים. יעדענפאלס וועט דער פראצעס נישט פארקומען פאר פעברואר ק. י.

נאך קורצע און שווערע ליידען איז געשטארבען אונזער הייסגעליבטער איין-איינציגער זוהן און ברודער נ״ע

יוסף ב״ר שעי' נ״י מינסקי

אין בליהענדען עלטער פון 16 יאהר.

די לוי' קומט פאר היינט, דינסטאג, דעם 18-טען ד. ח. 2 א זייגער נאכמיטאג פון טרויער-הויז, גלובנא 62, וועגען וואס ס'טיילען מיט אין טיפען טרויער

עלטערן און געשוויסטער

דעבאטן איבער'ן קריגס-בודזשעט אין פראנצויזישען סענאט

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

די נעכטיגע דעבאטע אין סענאט איבער'ן בודזשעט פון קריגס-מיניסטעריום איז געווען זעהר לעבהאפט.

א לענגערע רעדע האט געהאלטען דער רעפערענט סענ. סערי, וועלכער האט פעסטגעשטעלט, אז פראנקרייך האט נישט קיין שום קריגס-כוונות, מוז אבער פאדערען צו שיצען איהרע גרעניצען.

נאכדעם ווי עס האבען נאך גערעדט איינציגע סענאטארען, האט אויך גענומען א ווארט דער פרעמיער פלאנדען, וועלכער האט א סך גערעדט וועגען וועלט-שלום און אז פראנקרייך מוז זיך שיצען פאר א סכנה און האט צום סוף איבערגעגעבען, אז ער וועט אריינטראגען אין פארלאמענט א פארשלאג וועגען אויסערגעוועהנליכע צוגאב-קרעדיטען אויף מיליטערישע צוועקען.

די ווייטערדיגע דעבאטע איז אפגעלעגט געווארען אויף היינט.

שוועריגקייטען אין די פראנצויזיש-איטאליענישע אונטערהאנדלונגען

פאריז, 17 (ספ. טעל.)

„עקא דע פארי" שטעלט פעסט, אז דער אפטימיזם פון א גרויסען טייל פון דער פראנצויזישער פרעסע בנוגע די פראנצויזיש-איטאליענישע אונטערהאנדלונגען, זענען נישט בעגרינדעט. מען זאל קוקען דעם אמת אין די אויגען — שרייבט די צייטונג — דארף מען פעסטשטעלען, אז די אונטערהאנדלונגען זענען ווייט פון סוף.

הלוואה פון א האלבן מיליאן פונט האט בעקומען די יודישע אגענץ אויף 15 יאהר

אויף צו רעאליזירען קאלאניזאציע-פלענער

ירושלים (יט"א טעלעגראפיש)

די עקזעקוטיווע פון דער יודישער אגענץ האט נעכטען פעראפענטליכט א קאמוניקאט וועגען א הלוואה פון א האלבען מיליאן פונט, וואס זי האט בעקומען.

די הלוואה איז געגעבען געוואָרען אויף 15 יאהר אויף 4 פראצענט יעהרליך. אויסצוצאהלען אין חודש'דיגע ראטעס צו 3800 פונט א ראטע.

די הלוואה וועט ערמעגליכען צו רעאליזירען די פערשידענע קאלאניזאציע-פלענער.

ירושלים (יט"א טעלעגראפיש)

די ארץ-ישראל-רעגירונג האט בעשטעטיגט 100 טויזענד פונט א הלוואה פאר עבר הירדן, דערפון 30 טויזענד פונט פאר די ארטיגע פעלאכען.

נישט ערלויבט די באראכאוו-אקאדעמיע פון די לינקע פועלי-ציון

וואַרשאַ (יט"א) די באראכאוו-אקאדעמיע, וואס האט געזאָלט נעכטען איינגעאָרדענט ווערען דורך די לינקע פועלי-ציון (זרבבל און אנדערע) אין וואַרשאַ, צו דער 18-טער יאָהרצייט פון באָראָכאָוו, איז דורך דעם רעגירונגס-קאָמיסאַריאַט פער באָטען געוואָרען מיט'ן מאָטיוו פון א פאַרגעזעהע-נער שטערונג פון דער עפענטליכער רוהע.

הזכרות אין לאנדאן און ווארשא נאך דעם פערשטארבענעם באראן עדמונד ראטשילד

לאנדאן (יט"א) לויט דער איניציאַטיוו פון דער ציוניסטישער פעדעראַציע אין ענגלאַנד איז אין דער גרויסער לאָנדאָנער סינאַגאָגע פאָרגעקומען א הזכרה נאָך דעם פערשטאָרבענעם באַראָן עד-מונד ראָטשילד.

בעת דער הזכרה זענען געווען אנוועזענד דער עלטסטער זוהן פון פערשטאָרבענעם באַראָן דזשעמס דע ראָטשילד מיט דער פרוי און א ריהע פיהרענדע יודישע פערזענליכקייטען, ווי דער פרעזידענט פון באָרד אָף דעפּיוטיס נעוויל לאַסקי, חכם ד"ר גאַ-סטער, איינזש. פ. רוטענבערג, לידיע רונדייל, ד"ר אידער, האַרי סאַקער, מ. ה. דייוויס און אַנד.

הרב הכולל ד"ר י. ה. הערץ האָט אין א לענ-גערער רעדע געשילדערט דעם לעבענס-וועג פון פערשטאָרבענעם באַראָן ראָטשילד, פערגלייכענדיג איהם מיט די געשטאַלטען פון משה מאָנטעפיאָרע און טעאָדאָר הערצל.

וואַרשאַ (יט"א) שבת, דעם 15. ד. מ. איז אין דער גרויסער סינאַגאָגע אויף טלאָמאַצקיע,

וואָס איז געווען פול מיט מתפללים, פאָרגעקומען א הזכרה נאָך דעם פערשטאָרבענעם באַראָן עד-מאָנד ראָטשילד.

אין א לענגערער רעדע אויף העברעאיש און פויליש האָט ראַבינער פּראָפ. מ. שאָר אָנגעצייכענט

די געשטאַלט פון דעם פערשטאָרבענעם „נדיב-הידוע", וועלכער האָט זיך ערוואָרבען היסטאָרישע פערדינסטען ביים א"י-אויפבוי און יודישער אויפ-לעבונג אין לאַנד פון די אבות.

אונאויפהערליכע אנטי-יודישע העצע אין דייטשלאנד

ביעלעפעלד (יט"א) די האַנדווערקער-קאַ-מער אין ביעלעפעלד האָט פונאַנדערגעשיקט א ציר-קולאַר צו אַלע האַנדווערקער-מייסטער אין זיין קרייז, אין וועלכען עס ווערען שאַרף אַרויסגעטרע-טען געגען דעם, וואָס די האַנדווערקער-מייסטער קוי-פען ביי יודען. אין דעם צירקולאַר ווערט צווישען אַנד. געזאָגט:

„מייסטערס יאָגט אַרויס אייערע פרויען פון דער היים, ווען זיי קויפען טראָץ די וואָרנונגען ביי יודען. אָנגעשטעלטע פון האַנדווערקער-אָרגאַ-ניזאַציעס, וועלכע קויפען ביי יודען, מוזען גלייך בעזייטיגט ווערען פון זייערע פאָסטענס".

בערלין (יט"א) אין ראַטהויז בערלין - שאַרלאָטענבורג איז צו דעם פּלאַקאַט פון „קראַפט דורך פרייד", וואָס הענגט דאָרט, צוגעקלעפּט א צעטעל מיט פאָלגענדען געדרוקטען איבהאַלט: „יו-דען זענען נישט געוואונשען און גאַנץ איבעריג! יודען ווילען די פערניכטונג פון דער דייטשער ראַסע! יודען זענען די בלוט-זויגער פון די דיי-טשע אַרבייטער! יודען זענען די שענדער פון די דיי-טשע פרויען! יודען זענען די שולדיגע אין דייטשען אומגליק! דעריבער, ניידער מיט דעם גאַנצען יו-דען-געזינדעל!)"

די „יודישע רונדשוי" בעמערקט דערצו, אז עס איז א גאַנץ בעשיידענער פערלאַנג, דאָס אין א רעגירונגס-בנין, וואָס שטעהט אָפען פאַר אַלע טיילען פון דער בעפעלקערונג זאָלען נישט הענגען קיין אויפשריפטען, וועלכע בעליידיגען די עהרע פון א טייל פון דער בעפעלקערונג.

ארום דער פאדערונג פון א יודישען בירגערמייסטער אין ירושלים

לאָנדאָן, (יט"א) דער אָרגאַן פון קאָלאָ-ניאַל-אַמט „ניר איסט ענד אינדיא" בעריכטעט וועגען די געריכטס-אָקלאַגעס פון געוו. ירושלימער בירגערמייסטער ראַגב ביי נאַשאַשיבי געגען די לעצטע שטאָטראַט-וואַהלען אין ירושלים און גיט צו צום סוף פאָלגענדע בעמערקונג:

גלייכצייטיג האָבען די יודישע אינסטיטוציעס אַרויסגערוקט די פאָדערונג צו בעשטימען א יודי-שען בירגערמייסטער אין ירושלים מיט דעם מאָטיוו, אז די יודישע בעפעלקערונג איז צאָהלמעסיג די גרעסטע און דעקט מיט איהרע ביישטייערונגען דעם גרעסטען טייל פון שטאָדטישען בודזשעט. די דאָזיגע פאָדערונג מוז אָבער אָפּוואַרטען ביז עס וועלען פערענדיגט ווערען די געריכטס-פערהאַנד-לונגען וועגען דער גילטיגקייט פון די ירושלימער שטאָטראַט-וואַהלען.

ארגאן פון קאלאניאל-אמט וועגען דער נויטווענדיגקייט פון א ווירטשאפטליכער הילף מצד ארץ-ישראל פאר עבר הירדן

לאָנדאָן (יט"א) „ניר איסט ענד אינדיא", וואָס ווערט בעטראַכט אַלס אָרגאַן פון קאָלאָניאַל-אַמט ברענגט אין לעצטען נומער א קאָרעספּאָנדענץ פון ירושלים, וואָס שילדערט די גרויסע פּייערליכקייטען אין אַמאַן אין צוזאַמענהאַנג מיט דער חתונה פון עמיר טאַלאַל, דעם טראָן-פאָלגער פון עמיר אַב-דולאַה.

צום סוף פון דער קאָרעספּאָנדענץ ווערט בע-טאָנט, אז אויך גרויסע מאַסען פון א"י האָבען זיך בעטייליגט אין די חתונה-פייערליכקייטען אין אַמאַן. זאָל דער דאָזיגער פאַקט — שרייבט „ניר איסט"

— זיין דער אָנהויב פון פריינדליכערע בעציהונגען צווישען די ביידע לענדער, וואָס וועלען פריהער אָדער שפּעטער — ווי עס דאַרף אויך זיין — פיהרען צו א קאָנסטרוקטיווער הילף מצד א"י פאַרן עבר-הירדן אין זיין איצטיגער שווערער ווירטשאַפטלי-כער נויט. ווען עבר-הירדן — שרייבט צום סוף דער אָרגאַן פון קאָלאָניאַל-אַמט — וועט זיך בע-פרייען פון די פּאַראַזיטיילען, וואָס זענען אַרויסגע-רופען געוואָרען דורך פּאָליטישער פּראָפּאַגאַנדע, וועט דאָס לאַנד מאַכען א שריט פאַראויס אין דער ריכטונג פון אזא קאָנסטרוקטיווער הילף.

געשטארבען אנ'אלטער יודישער ארבייטער-טוהער

מאָסקווע (יט"א) דאָ איז ערהאַלטען גע-וואָרען א ידיעה וועגען דעם טויט פון אַלטען יו-דישען אַרבייטער-טוער, גריגאָרי גאַליונסקי, איי-נער פון די עלטסטע מיטאַרבייטער פון באַרקאַמאַיג-דיעל (קאָמיסאַריאַט פאַר אויסערליכע ענינים).

גאַליונסקי האָט אָנגעהויבען זיין רעוואָלוציאָ-נערע טעטיגקייט אַלס 14-יעהריגער יונגעל אין „קליין-בונד". נאָכהער האָט ער געהערט צו די אַקטיווע טוער אין „בונד" און מעהרערע מאָל געזעסען אין תפיסה.

אין דער קאָמוניסטישער פּאַרטיי איז ער איינ-געטרעטען אין יאָהר 1920. פון דאַן אָן אַרבייט ער כסדר אין באַרקאַמאַיגדיעל, וואו ער פערנעהמט די פערענטוואָרטליכע פּאָסטענס פון קאָנסול אין ליטע, נאָכהער גענעראַל-קאָנסול אין טריעסט א. ד. גל.

עגאָן ערווין קיש'ס א בוך קאנפיסקירט אין וויען

וויען (יט"א) דאָס בוך פון דעם בעקאַנטען ראַדיקאַלען יודיש-דייטשען שריפטשטעלער עגאָן ערווין קיש „געשיכטען פון זיבען געטאָס" איז קאָנ-פיסקירט געוואָרען דורך דער מאַכט אין וויען.

פאַר גאַרד, ביזשוטעריע און לאַמבאַרד-קוויטעס צאָהלט די העכסטע פּרייזען איזידאָר פיאַלקאַ פּיעטריקאַווער 7.

Dr Wajnberg
ספּעצ. פון לונגען- און האַרץ-קראַנקה. וואוינט יעצט פּיעטריקאַווער 145 טעל. 126-02. נעמט אָן פון 9-10 פריה, 3-5, 8-9 אָוו.

Dr. med. Leon Familier
אינערליכע און קינדער-קראַנקהייטען האָט זיך איבערגעצויגען אויף שערפּיען 37 (בענעדיקטאַ) 6. נעהמט אָן פון 5-7 נאָכמ.

בנק יהודי בע"מ
תל-אביב — ירושלים
רעפּרעזענטירט די פירמא „מפעלי פתוח הדרום" תל-אביב „משה קאַראַסאַ, יהודה מאַזעס, מאַרקו כהן" און מעלדעט דערמיט, דאָס זי איז צוגעטרעטען צו דער פּאַרצעלאַציע און פערקויף פון בוי-פּלעצער אין דרום פון תל-אביב, אין די שכונות „לב תל-אביב המורחבת, דרומיה און תל-משה" ווי אויך אויפ'ן כביש פון „פתח תקוה".
די קוישאַנעז זענען שוין גרייט. כבישים און וואַסער צוגעפיהרט צו די פּלעצער.
גענויע אינפאָרמאַציעס ערטיילט דער ספּעציעל צו דעם צוועק דעלעגירטער בעפולמעכטיגטער פון תל-אביב, אין דער וואוינונג פון מ. עדעליסט, פּאָלודניאָווא 6, פראָנט, 2. שט., וו. 6, טעל. 110-49 יעדען טאָג פון 9-6 אָוונד.

אוירען, נאָז און האַלז קליניק
מיט בעטען פון Dr. Z. Rakowski
פּיעטריקאַווער 67, טעל. 127-81
נעהמט אָן שטענדיגע קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַ-טאָרישע פון 11-1 און פון 5-8 אָוונט.

אויגען-קליניק
מיט שטענדיגע בעטען פון
Dr. B. Donchin
פּיעטריקאַווער 90, טעלעפ. 221-72
נעהמט אָן שטענדיגע אויגען-קראַנקע (צוועק אָפּעראַציע א. ז. וו.), ווי אויך אַמבולאַטאָרישע פון 9 ביז 1 און פון 4 ביז 7.30 אָוונד.

Dr. med. Haltrecht
ספּעציאַל-אַרצט פאַר הויט-און געשלעכטס קראַנקהייטען
פּיעטריקאַווער 10, טעל. 245-21
נעמט אָן פון 8-11 פריה און פון 1³⁰-2³⁰ מיטאָג און פון 5-9 אָוונד. זונטאָג פון 10-1 בייטאָג.
עלעקטראָ-ריזאַציע.
פאַר אונבעמיטעלטע לעטשניצע-פּרייזן פאַר פרויען א ספּעציעלער וואַרט-זאַל.

בעקאַנטמאַכונג
דערמיט מאַך איך בעקאַנט דער ג' קונדשאַפט, אַז היינט ווערט געעפענט דאָס מאָדערן שיך-געשעפט „ITE"
א. ג.
אין לאָדז, אויף צעגעלניאַנאַ 1 (רוג פּיעטריקאָווער)
דער מאַגאַזין איז פערזעהן מיט די נייעסטע מאָדעלען און ערשטקלאַסיגע אויסאַרבייטונג.
מיט אַכטונג „ITE" צעגעלניאַנאַ 1.

די 1-טע און ביליגסטע קוועלע פון רעשטען
אויף פּאַלטענס און אנציגער
פון די בעסטע ביליצער און טאַמאַשאָ-ווער סחורות, די מאָדערנסטע מוסטערן, אין א גרויסען אויסוואַהל, בעקומט מען נאָר ביי
R. Szczęśliwy
לאָדז, נאַוראָמיעסקאַ 5
טעל. 156-09
גערעדנקט. פראָנט 2 שטאָק.

אָטוואָצק 7.50 זל. טעגליך
קלימאַטישע וואַלד-סטאַציע
Sanatorjum D-ra med. W. PRZYGODY
לונגען-אָפּטיילונג: ס'ווערען געהיילט לונגען-קראַנקע לויט די נייעסטע מעטאָדען.
כירורגישע אָפּטיילונג: ווערען געמאַכט: אָדמע, איבעררעכונג-פון פּראָואָקסוגגען, דורכשניידען פונ'ם נערוו א. ז. וו.
ספּעציעלער פּאַוויליאָן: ריטשאַלט-פּרייזן צוגע-פּאַסט צו דער איצטיגער קריזיס-צייט געמען אָרום: פולע אויסהאַלטונג, מעדיצין, אויפזיכט, רענטגען, אינהאַליאַן א"א כשר'ע קיך! געשמאַקע כשר'ע קיך. כשר'ע קיך!
פאַר רעקאָנוואַלעסצענטען זאָרגפעליגע אויפזיכט.

יוליוש שטרייכער פאדערט טויט שטראף פאר א לאדזער יודישען בחור וועלכער האט חתונה געהאט מיט א אריש מיידעל

נירענבערג, 17 (יט"א טעלעגראפיש) יוליוש שטרייכער האט אויף א פערזאמלונג פון ריכטער, פראקוראָרען און אדוואקאטען געפאָדערט טויט-שטראף פאר א לאָדזער יודישען בחור, וואס האט חתונה געהאט מיט אַן'אריש מעדעל — אויב מ'וועט דעם בחור נישט פערמשפטען צום טויט, האט שטרייכער געזאָגט — וועט מען אין דייטשלאַנד קיינמאָל נישט פטור ווערען פון דער יודישער געפאַהר.

פון פראנצויזישען פארלאמענט

פאריז, 17 (ספ. טעל.) ווי מען זעהט פאר אין די פּאָליטישע קרייזען וועט די סעסיע פון פראַנצויזישען פאַרלאַמענט געשלאָסען ווערען דעם 23 דעצעמבער ה. י. נאָכ דעם ווי דער בודזשעט וועט אָנגענומען ווערען.

לייב נײדוס'עס „עזבון" אין יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט

ווילנע (יט"א) דער דיכטער אברהם זאַק (ווארשע) אַן'אינטימער פריינד פון דעם יונג פערשטאָרבענעם לייב נײדוס און רעדאקטאָר פון נײדוס'עס ווערק האָט איבערגעגעבען דעם אַרכיוו פון יודישען וויסענשאפטליכען אינסטיטוט דעם דיכטער'ס עזבון וואָס ענטהאַלט צוו. א.: נאָך נישט פּובליקירטע לידער, ארטיקלען, רעפעראטען וועגען יודישע שרייבער, איבערזעצונגען, פעליעטאָנען, בריף, ווי אויך צייטונגס-אויסשניטען וועגען נײדוס'ן, פאָטאָגראפיעס פון אלע זיינע לעבענס פעריאָדען, פלאַקאַטען פון זיינע פאָרלעזונגען א.א.וו. א. זאַק'ס קאָלעקציע איז פעראייניגט געוואָרען מיט דער פריהערדיגער נײדוס-קאָלעקציע, וואָס די פאַמיליע פון דעם פערשטאָרבענעם דיכטער האָט מיט עטליכע יאָהר צוריק איבערגעגעבען דעם יוואָ.

ביי דער געלעגענהייט איז כדאי צו דער מאָהנען, אז דעם 23 דעצעמבער ווערט 16 יאָהר זינט דעם טויט פון אזוי פאר דער צייט פערשטאָרבענעם דיכטער, איינעם פון די גרעסטע מייסטערס פון דער יודישער פערז-קונסט.

מיט דעם איינהייטליכען יודישען פראנט אין אמעריקא

האלט עס זעהר שמאל

ניו-יאָרק, 17 (יט"א טעלעגראפיש) ארום דער פראַגע פון יודישען וועלט-קאָנגרעס האָט זיך געשאַפען אַן'אומקלאָהרע לאגע, צוליב דעם, וואָס דער יודיש אַמעריקאנישער קאָנגרעס מיט אנדערע יודישע גרופּירונגען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט'ן שאַפען אַן'איינהייטליכען יודישען פראָנט, טרעפט אָן אויף גרויסע שוועריג-קייטען, די „בני ברית לאָזשע" האָט זיך אָפּ-געזאָגט צו בעטייליגען אין די וואהלען אין דער אלגעמיינער יודישער פערטרעטערשאפט. אויך דער יודישער נאציאָנאַלער ארבייטער-פערבאנד האָט זיך אָפּגעזאָגט צו בעטייליגען אין די וואהלען.

בעציהונג פון אמעריקאנער ציוניסטען צו בירא-בידזשאן

ניו-יאָרק, 17 (יט"א טעלעגראפיש) די ציוניסטישע פעדעראציע האָט אָפּגעהאַלטען א זיצונג וועגען דער בעציהונג פון די אַמעריקאנער ציוניסטען צו בירא בידזשאן.

ס'איז אָנגענומען געוואָרען א בעשלוס, נישט אָנצונעמען קיין שטעלונג און שטעהען אויף דער וואַך, אז די פראָפּאַגאַנדע פאַר בירא בידזשאַן זאָל נישט אויסגענוצט ווערען אויף אַנטי ציוניסטישע צוועקען.

א פארשלאג צו רופען א וויסענשאפטליכע קאנפערענץ

פון יודישע הויכשולען אין ראטען-פערבאנד

מאסקווע (יט"א) אַ גרופּע ליטעראַטור-פאָרשער און קריטיקער (י. בוסינאָוו, ג. אויסלענדער, א. גירשטיין, י. דאָברושין און מ. וויגער) זענען אַרויסגעטרעטען אין „עמעס" מיט אַ פאָרשלאַג וועגען צונויפרופען אין מאָסקווע אַן'אַלפערבאַנדישע קאָנפערענץ פון די יודישע הויכשולען אין ראַטען-פערבאַנד. אין דער לערן-פּראַקטיק פון דער גאַנ-צער ביינערער פון יודישע הויכשולען האָט זיך שוין אָנגעזאַמעלט אַ גרויסע ערפאַהרונג, אָבער די דאָ-זיגע ערפאַהרונג בלייבט צושפּליטערט און נישט דיסקאָנטירט. עס איז דעריבער בויטוועדיג צונויפ-צורופען אַ קאָנפערענץ, וואָס זאָל פאַר סך-הכל'ען די דאָזיגע ערפאַהרונג און אָנצייכענען אַ ליניע פון ווייטערדיגער אַרבייט. אין דער ערשטער רייה, ווערט פאָרגעשלאָגען צונויפצורופען אַ קאָנפערענץ פון יענע יודישע הויכשולען, וואָס אַרבייטען אויפן געביט פון ליטעראַטור און שפּראַך, ווייל גראָד אויף די דאָזיגע געגענטען האָבען זיך אָנגעזאַמעלט אַ סך פּראַגעס, וואָס דאַרפען געלעזט ווערען.

די קאָנפערענץ דאַרף, לויט דעם פאָרשלאַג פון די איניציאַטאָרען, בעהאַנדלען סיי די טעאָ-רעטיש-וויסענשאַפטליכע, סיי פּעדאַגאָגיש-מעטאָדי-שע פראַגען פון די הויכשולען, ווי אויך רעגולירען אַ רייהע אָרגאַניזאַציאָנעלע פּראַגען.

ווי מען רעכענט, וועט דער פאָרשלאַג אָנגע-נומען ווערען אין בילדונגס-קאָמיסאַריאַט און די געפּלאַנטע קאָנפערענץ וועט צונויפגערופען ווערען אין מאָסקווע.

ארץ-ישראל זיך ענטזאגט צו בעטייליגען אין דער בערלינער אלימפיאדע

בערלין, (יט"א) לויט די מעלדונגען פון דער בערלינער פרעסע האָבען 43 פעלקער אָנגע-מאָלדען זייער אנטייל אין דער בערלינער אָלימ-פיאדע אין יאָהר 1936.

נאָך ארץ-ישראל — שרייבען די דייטשע צייטונגען — האָט זיך ענטזאגט צו בעטייליגען אין דער אָלימפיאדע. אין דער בעגרינדונג ווערט געזאָגט, אז א"י, אלס יונגסטער מיטגליד פון דעם אָלימפּישען קאָמיטעט, געפינט זיך ערשט אין ערשטען סטאַדיום פון די פאָרבערייטונגס-ארבייטען און וועט זיך דעריבער נישט קענען אין יאָהר 1936 בעטייליגען אין דער אָלימפיאדע.

מאקס ריינהארד זאל זיך שטעלען בראש פון נאציאנאלען גריכישען טעאטער?

אטען, (יט"א) די גריכישע צייטונג „עלעי-זוטעראָס אנטראָפּאָס" איז אַרויסגעטרעטען מיט דער איניציאַטיוו איינצולאַדען דעם בעריהמטען יודיש-דייטשען רעזשיסער מאַקס ריינהאַרדט אלס לייטער פון דעם גריכישען נאַציאָנאַלען טעאַטער. די צייטונג גלויבט, אַז אונטער ריינהאַרדטס לייטונג וועט דער פּרעסטיזש פון גריכישען טעאַטער אונגעהויער שטייגען.

א"י ארויסגעטרעטען פון דער אנטי - היישעריק - פעראייניגונג פון די מזרח-לענדער

ירושלים. (יט"א) ארץ - ישראל איז אַרויסגעטרעטען פון דער אַנטי-היישעריק-פעראיי-ניגונג, וואָס איז מיט איניגע יאָהר צוריק גע-שאַפען געוואָרען דורך א רייהע מזרח-לענדער, כדי צו בעקעמפען די היישעריק-געפאהר פאר דער לאנדווירטשאַפט. אין די רעגירונגס-קרייזען האלט מען דאָס ארץ ישראל איז שוין נישט מעהר פעראינטערעסירט אין די פאָרשונגען פון דער אנטי-היישעריק-פעראייניגונג.

אראבישע אקציע געגען יודישע ערד - קניות

ירושלים. (יט"א) דאָ האָט געוויילט א בעדואינער דעלעגאַציע פון דער געגענד פון באר-שבע, וועלכע האָט קאָנפערירט מיט אראבישע אָרגאניזאציעס אין צוזאמענהאַנג מיט דער אראַ-בישער אקציע געגען יודישע ערד-קניות.

וועלכע פאסט-אמטען אין א"י נעמען אן דעפּעשען אין העב-רעאישע אותיות

ירושלים (יט"א) דאָס אָנבעהמען און אַרויס געבען דעפּעשען אין העברעאישע אותיות, וואָס איז — ווי יט"א האָט שוין מיטגעטיילט — ערלויבט געוואָרען אין א"י פון 1. יאַנואַר 1935, ווערט פאַר-לויפיג איינגעפיהרט אין פאָלגענדע פאָסט-אַמטען: אפולה, אמלייט, בנימינה, עין-חרוד, חדרה, הרצליה, קרקור, כפר-סבא, פתח-תקוה, רענגה, רמת-גן, רחו-בות, ראשון-לציון. ראש-פנה, תל-אביב, בניאל און זכרון יעקב.

52 יודישע קינדער פון פער-פלייצונגס-געביט אויפגענומען אין ניי-סאנדז'ער בית-יתומים

ניי-סאַנדז (יט"א) אַ דאַנק דער אָפּפער-וויליגקייט פון דירעקטאָריום פון ניי-סאַנדזער בית יתומים זענען אין דעם דאזיגען בית-יתומים אויפ-גענומען געוואָרען 52 יודישע קינדער פון די פער-פלייצונגס געליטענע אין דער קראָקאָווער וואָיע-וואדשאַפט, וועלכע האָבען צוליב דער שרעקליכער בוים, וואָס עס הערשט ביי זייערע עלטערען, גע-מוזט פערלאָזען זייערע היימען.

Puder Bebe Szofmana ־ דינסט פון קינד ־ 35 יאהר אין דינסט פון קינד

געגרינדעט א דייטשע האנדעלס-קאמער אין לאנדאן

ווי די נאצי-רעגירונג פרובט פערבעסערען די פערצווייפעלטע לאגע פון דייטשען עקספארט

לאנדאן (יט"א) אַלס רעזולטאַט פון די פאָרגעקומענע די גרינדונגס-פערזאַמלונג פון דער בעמיהונגען פון דער דייטשער אמבאסאדע איז דאָ דייטשער האַנדעלס-קאַמער אין לאָנדאָן.

הגם די נייע קערפערשאַפט — שרייבט „דיילי הערלד" — גרענעצט זיך כלומרשט אָפּ פון יעדער פּאָליטישער טענדענץ, דאַרף זי אָבער אידענטי-פיצירט ווערען מיט דער נאַצי-רעגירונג און איז ענטשטאַנען, כדי צו פערשטאַרקען דעם דייטשען עקספּאָרט, וואָס ליידט אזוי שטאַרק צוליב דעם יוד'שען באָיקאָט.

אויף דער פראַגע פון פאַרשטעהער פון „דיילי הערלד", צי וועלען יודישע געשעפטס-לייט אָנ-גענומען ווערען אַלס מיטגלידער פון דער האַנדע-ווערקער-קאַמער און צי וועט דאָס פיהרען צו אַנ-ענדערונג אין דער אַנטי-יודישער פּאָליטיק פון דער דייטשער רעגירונג, האָט דער פאָרזיצער פון דער קאַמער ד"ר מארקאו געענטפערט: יודען וועלען אָנגענומען ווערען אָהן שום שטערונג. וואָס איז שייך דער צווייטער פראַגע, האָבען מיר נישט קיין שייכות מיט דער פּאָליטיק אין דייטשלאַנד.

GABINET KOSMETYCZNY
I. NAMIOTOWEJ
ul. Narutowicza 11 front, I piętro
przyjm.: 10–3 i 5–8.
Masaż twarzy, maquillage,
trwałe przyciemnianie
brwi i rzęs, usuwanie
brodawek oraz zbędnego
owłosienia.
Porady bezpłatne.
Ceny przystępne.

ראטעוועט אייער געזונט
קראנקע אויף רופטורען (ברוך-קראנקהייטען)
ספּעציעלע אָרטאָפּעדישע הייל-גומי-באַנדאַזשען פון מיין מעטאָדע העלפען ראַדיקאַל אונטער גאַראַנטיע אהן אפּעראַציעס פון אַלע מינים ברוך-קראַנקהייטען (רופטורען) אפילו די עלטעסטע און געפעהרליכסטע ביי מענער, פרויען און קינדער.

דאס אראפלאזען זיך פון מאגען און קישקעס בעזייטיג איך דורך פערלעגען ספּע-ציעלע אינדיווידועל צוגעפּאַסטע גומי-באַנדאַזשען.
אויף אויסגעקרימטע רוקען-ביין (הויקער) אָרטאָפּעדישע הייל-גאָרסעטען אויף ביינער-שווינדזוכט און אַלע אנדערע פעהלערן אָרטאָ-פּעדישע הייל-אַפּאַראַטען אויף פּלאַטפוס.

ספּעציעלע איינלאַגען לויט גיפּס-מאָדעלען, אויף זשילאַסעם. גומי-זאָקן לויט מאָס. קינסטליכע הענד און פיס
ספּעציעלער אנשטאלט פאר הייל-ארטאפּעדיע
Spec. Ortop. O. PETRYKIEWICZ אוים לעמבערג
לאדז, פּיראמאוויטשא 9 (אלגינסקא)
(פראָנט פּאַרטער), טעל. 177-09 נאָהנט פון לאָדזער פאַבריקס-באַהנהויף
בעמערקונג: דאָס ערשיינען פון די קראַנקע איזאוּנבעדינגט נויטיג. צאהלרייכע דאנקזאגונגען און דאנק-בריף.
(אין זעערוש אויף טלאָמאַצקאַ № 2 און № 4 אייגענע הייזער)

לאדז, 18 דעצעמבער 1934

„נייער פאלקסבלאט"

לאדז, 18 דעצעמבער 1934

דער יום=הדין פאר'ן קליינעם מענשעל

און די הייליגע יודישע טראדיציע

ס'איז איצט דער אמת'ער יום-הדין פאר'ן יודישען קליינעם מענשען: פאטענטען.

פונ'ם יודישען גאנצען צבור ווערט די דאזיגע משא פון יאהר צו יאהר ביסלעכווייז אראפגענומען — אלץ ווייניגער פאטענטען ווערען אויסגעקויפט דורך יודען; דערפאר אבער ווערט אויף די פלייצעס פונ'ם יודישען צבור ארויפגעלעגט נאך א שווערערע משא: גאנצע לעגיאנען פרישע פרנסהלאזע, דעקלאסירטע, וואס מאהנען ביים כלל זייער שרעקליכע קריוודע!

ס'איז א שוידערליכער בילד פון א נאציאנאלען בארג=אראפ, פון א קייקלעניש אין אפגרונד, הגם מיט יאהריגע אפשטעלען, אבער מיט א פעסטגעצייכענטער גלייכער ליניע, אלץ טיפער און טיפער.

וויפיל הונדערטער עקזיסטענצן זענען זיי עס, וואס האבען פאראיאהרען נאך זיך געמאטערט, געהאלטען זיך אויף די פיס, געווען פראדוקטיווע מיטגלידער אין דער יודישער געזעלשאפט, געלעבט אליין מיט פאמיליע, געהאלפען אויך געפאלענע און נויט-בעדערפטיגע. דאס לעבען האט אבער געדריקט און געפרעסט אלץ שטארקער, דער פרנסה=קוואל איז אויסגעטרוקענט געווארען, כלערליי אומשטאנדען האבען געווירקט פון אלע זייטען, און היינטיגען יאהר זענען זיי שוין נישט מעהר בכוח צו אטעמען, מ'קויפט נישט אויס קיין פאטענט, און אויף די געשלאסענע טירען פונ'ם געשעפט בעווייזט זיך דער פאטאלער ווייסער פלעטעל „צום פערדינגען!"

און ביי די טירען פון די צדקה=אינסטיטוציעס בעווייזען זיך פרישע קליענטען. ווי אפט טרעפט עס ביי אונז, אז געבערס ווערען נעמערס!... און איצט, אין סעזאן פון די פאטענטען, ווערט עס פערצייכענט: פלוני בן פלוני איז אריבער אין שטאנד פון קבצנים!...

די רעגירונג, וועלכע ציהט איהר אייגענע עקזיסטענץ פון אט די עקזיסטענצן, איז זעהר שטארק נישט צופרידען פון די דאזיגע מיתות משונות. טוט זי פון איהר זייט אלץ, וואס זי קען, כדי צו פערלענגערען זיי דעם לעבען. זי קען אבער נישט קיין סך. און סוף כל סוף איז דאך דער פאטענט נישט די הויפט-סיבה פונ'ם אונטערגאנג, נאר בלויז דער לעצטער שטויס דערצו. אנ'אונטערנעמונג, וואס פערמאגט אין זיך כוחות צום לעבען, וועט אויך געפינען דעם כוח אויסצולייזען דעם פאטענט. פונדעסטוועגען טרעפט אפט, אז נישט האבענדיג קיין מוט, צו מאכען די לעצטע גרויסע אנשטרענגונג, טוט דער אייגענטימער א מאך מיט דער האנד אויף דער גאנצער אונטערנעהמונג, וועלכע שלאפט איין, פונקט ווי א דערפרוירענער פערלירט דעם חשק צו קעמפען פאר זיין לעבען און גיט זיך איבער אין די ארימס פון טויט-שלאף...

און מיר, יודען, זענען בעזונדערס פעראינטערעסירט אינ'ם לעבען פון די דאזיגע שוואכע עקזיסטענצען, וועלכע ליידען דאך נישט אין קיין קלענער מאס צוליב זייער יודישקייט און מיט זייער אונטערגאנג שוואכען זיי אפ דעם ארגאניזם פונ'ם יודישען צבור.

דעם גאנצען יאהר זענען די דאזיגע עלעמענטען אליין פערנומען מיט העלפען געפאלענע און אינם איצטיגען מאמענט מוזען מיר זיי שוין אויסשטרעקען די האנד, כדי זיי זאלען זיך קענען האלטען ווייטער, נישט פערעכנט ווערען צווישען די געפאלענע.

דערויף האבען מיר געשאפען פערשידענע אפאראטען, וועלכע מוזען איצט אלע ווערען אנגעשטעלט אויפן איינציגען דאזיגען צוועק.

קודם כל די בענק. כמעט אלע יודישע בענק זענען נישט קיין פינאנס=אינסטיטוציעס, אין גרויסען פארנעם, האבען נישט צו טון מיט קיין גרויסע קאפיטאלען און קארקברעכערישע אונטערנעמונגען, נאר זענען בעגענזייטיגע הילף-ארגאניזאציעס, בעשטימט ספעציעל פארן קלענערן מענשען, וואס מאטערט זיך איבער זיין קיום. איצט איז דער מאמענט, ווען די בענק מוזען מאכען בעזונדערע אנשטרענגונגען און ענטגעגענקומען זייערע מיטגלידער אין זייער מאטעריעל צו דערהאלטען דעם לעבען פון זייערע אונטערנעמונגען. דארט, אין די בענק, עסען אלע די פרוכט פון זייערע אייגענע דערווערבונגען, געניסען אזוי צו זאגען פון דער מולטיפליקאציע פונ'ם געזעלשאפטליכען כוח, אין וועלכען יעדער איינציגער האט אריינגעלייגט זיין חלק.

פאראן אבער שוואכערע עקזיסטענצן, וואס האבען שוין נישט קיין אייגענס אריינצולייגען און מוזען בלויז בלייבען אביעקטען פון געזעלשאפטליכער פראדוקטיווער הילף. דאס איז, חלילה, נישט קיין פילאנטראפיע; אדרבה, די פראדוקטיווע הילף ווערט געגעבען, כדי אויסצומיידען די ווייטערדיגע ירידה, דעם אריינפאל אין אפגרונט פון צדקה.

פאר זיי איז פאראן אנ'אהנפראצענטיגע לייקאסע, וועלכע מוז אין דער איצטיגער רגע זיך בעזונדערס שווער אנשטרענגען, צונויפציהען אלע איהרע קוואלען, סיי פון „דזשאינט", סיי פון די פריוואטע דעפאזיטארס, סיי פון געזעלשאפטליכע אינסטיטוציעס, סיי פון אייגענעם פערמעג, און פאנאנדערלייהען עס די קליענטען.

דאס ערגסטע וואלט געווען צו האלטען זיך איצט ביי דער ביוראקראטישער ליניע און לאזען ווארטען די פאטענטען כך וכך צייט, ביז ס'וועט זיין צו שפעט. די ארבייט מוז בעהויכט ווערען מיט לעבעדיגער פערשטענדעניש און פערטיפונג אין די אינטערעסען פון איטליכען בעזונדער, כדי די הילף זאל קומען בעצייטענס!

און מיט אט דעם אלעמען איז נאך דער כוח פון יודישער געגענזייטיגער הילף נישט אויסגעשעפט. ס'איז נאך פאראן דירעקטע הילף דורך פערזענליכע גמילות=חסדים, ווי אויך דורך קאלעקטיווע קליינע גמילות חסדים אין בתי-מדרשים, שטיבלעך, קלובען און כלערליי צונויפקומענישען!

ווער ווייס, ווי געוואלדיג שרעקליך ס'וואלט געווען די קאטאסטראפע, ווען מיר וואלטען נישט געהאט דעם „כי ימוך" און ווען מיר וואלטען דעם דאזיגען געבאט נישט געפאלגט מיטן גאנצען יודישען ברען די אלע יאהרען פון אונזער שווערען גלות לעבען.

די דאזיגע יודישע טראדיציע איז די הייליגסטע; לאמיר איהר היטען ווי די אויג אין קאפ!

פ. ק.

פוילען צווישן פראנקרייך און דייטשלאנד

דער פלירט מיט בערלין און זיינע קאנסעקווענצן

אין די פראנצויזישע שטימונגען לגבי פוילען איז פארגעקומען א בעדייטענדע ענדערונג. און ס'איז קיין ספק נישט, אז צו דער ענדערונג האט מיטגעווירקט פוילען גופא. דער פלירט מיט'ן היטלער לאנד, וועלכער איז שוין אריין כמעט אין סטאדיום פון אנ'ענגערער פערבינדונג האט געווירקט אויף דער פוילען-איינשטעלונג, וועלכע איז געווארען אזוי כאראקטעריסטיש פאר פראנקרייך.

און ווי אזוי און מיט וואס ענטפערט דאס היטלערלאנד אויף דער „ליבשאפט" פון פוילען? דערויף איז כדאי זיך אפצושטעלען.

ערשט נישט לאנג צוריק איז אין דער גאנצער פוילישער פרעסע געשריבען געווארען וועגען ראמאן פון דייטשען שריפטשטעלער וואלטער פאן מאלא א. נ. „דער האלונדער בליהט אין פאלען (דער בעז בליהט אין פוילען).

וואלטער פאן מאלא איז נישט אבי ווער, פאר היינריך מאנ'ען (וועלכער געפינט זיך איצט אין אויסלאנד אין עמיגראציע) איז ער געווען דער פארזיצער פון דער סעקציע פאר פאעזיע ביי דער פרייסישער וויסענשאפטליכער אקאדעמיע. נאך פאר דער היטלעריסטישער איבערקעהרעניש איז ער געווען דער רעפרעזענטאנט פון נאציאנאליזם אין דער דייטשער ליטעראטור, אויף זיינע דערציילונגען וועגען שילער'ן איז דערצויגען געווארען א גאנצער דייטשער דור.

און אט א דער דערציהער פון דייטשלאנד טרעט ארויס געגען פוילען און דעם פוילישען פאלק אלס געוועהנליכער פאסקווילאנט, ער דריקט דערביי אויס דעם וואונש און די האפנונג, אז פוילען וועט זיין בלויז א סעזאן-מלוכה און אז דער פרייסישער „דראנג נאך אסטען" וועט די דאזיגע „אויך מיר מלוכה" איינגאנצען ליקווידירען.

די פעראנטווארטליכע פוילישע פאליטיקער דארפען כאפען א קוק אין פראגראם פון דער היטלעריסטישער פארטיי פאר'ן יאהר 1934, דאס פראגראם איז אין פראנצויזישען פארלאמענט ציטירט געווארען דורך פראנקלען בויאן.

פון דאזיגען „דאקומענט" וועלען די פוילישע פאליטיקער געוואויר ווערען, אז דער היטלעריזם האט זיך נישט אפגעזאגט פון קיין איין אות אין זייער פראגראם, וואס איז אויסגערעכענט אויף אנ'אינטערנאציאנאלען קריג און אויף פערכאפען פרעמדע לענדער; דער היטלעריזם שטרעבט פונקט אזוי היינט, ווי פריהער צו פעראייניגען אלע „דייטשע" לענדער אין איין מעכטיגע מלוכה און זאגט זיך נישט אפ אפילו פון עלזאס און לאטרינגען, פון וועלכע עס האט כלומרשט רעזיגנירט היטלער אין זיין געשפרעך מיט צוויי פראנצויזישע קריגס-בעטייליגטע.

פראנקרייך איז געווארען פערדעכטיג און האט געזאגט, אז זי קאן דאך אייגענטליך פונקט אזוי גוט זיך פערשטענדיגען מיט'ן היטלערלאנד.

עס ווייזט אויס, אז אין די לייטענדע קרייזען הויבט מען אן צו פערשטיין דעם בעגאנגענעם פעהלער, וועגען דעם זאגט עדות דער אינטערוויא, וועלכען ס'האט ערטיילט פאר א זשורנאליסט דער פארזיצער פון דער סיים-קאמיסיע פאר אויסערדיכע ענינים פירשט ראדזיוויל. דער פירשט בערוהיגט פראנקרייך; ער אונטערשטרייכט עטליכע מאל, אז דער פויליש-פראנצויזישער בונד בלייבט ווייטער דער יסוד פון דער פוילישער אויסערן-פאליטיק און אז די פויליש-דייטשע פריינדשאפט האט דעם דאזיגען בונד לחלוטין נישט אנגעריהרט.

עס איז אבער א פראגע, צי וועלען די דאזיגע שפעטע דעקלאראציעס פון פוילענס פריינדשאפט צו פראנקרייך געפינען איצט אין פאריז דעם געהעריגען אפקלאנג. פראנקרייך קאן איצט צו פוילען זאגען דאס, וואס דער פערשטארבענער בארטו האט געזאגט אויפ'ן אדרעס פון דייטשלאנד: „מיר פאדערען נישט קיין ווערטער, נאר מעשים".

דאס בוך פון וואלטער פאן מאלא הייסט; „דער בעז בליהט אין פוילען", אבער דער דאזיגער בעז האט, ווייזט אויס, איצט, אין חודש דעצעמבער 1934 אנגעהויבען צו בליהען אין פאריז פאר... דייטשלאנד.

דער וויסטער פרצוף פון דער ענדעציע

דאס אמת'ע פנים פון אט די „פאלקספריינד"

„קוריער פאראנני" גיט א גלענצענדע כאראקטעריסטיק פון דער ענדעציע, וועלכע פייערט איצט טריומפען פון „נצחון" אויפ'ן לאדזער באדען, דער בעקאנטער פוילישער פובליציסט (מיטגליד פון ליטעראטור - אקאדעמיע) ווינצענטי רזשימאווסקי.

די ענדעציע האט נישט ליב אריינצוקוקען אין בינטעל פון איהר פערגאנגענהייט. ווייל זי וואלט געקאנט דארט געפונען בלימלעך, געריסען פון ניעוויאדאמסקי'ס קבר און מיט אזא זכר אין די הענד, ווי אזוי קאן מען ארויסטרעטען אלס „פריינד" פון פאלק? אט דער פרעזידענט, וועלכען די ענדעציע האט פערהעצט ביז טויט (איצט ווערט גראד 12 יאהר זינט דער פרעזידענט נארוטאוויטש איז דערמארדעט געווארען דורכ'ן ענדעק ניעוויאדאמסקי, די רעד.) און נאך אויף זיין קבר האבען זיי געפיהרט ארגיעס, איז דאך געווען אויסגעוועהלט מיט די שטימען פון די ארבייטער און פויערים.

די ענדעציע, שרייבט ווייטער רזשימאווסקי, האלט זיך ביי דער אידעאלאגיע פון די פריווילעגירטע קלאסען, פון די זאטע און פאראזיטישע. איהר נאציאנאליזם, איהר אנטיסעמיטיזם און קלעריקאליזם דאס זענען תורות, וואס האבען נישט שום געמיינזאמעס מיט די האפנונגען און שטרעבונגען פון דער ארבייטס-וועלט. איהר ווירטשאפטליכער ליבעראליזם, איהר קאמף מיט'ן עטאטיזם איז דאך אין גרונד גענומען נישט עפעס אנדערש, ווי נאכקרימעניש פון די אלטע קאפיטאליסטישע געוואוינהייטען, וואס דריקען זיך אויס אין דער פרייהייט פון גרעניצלאזען עקספלאאטירען דעם ארבייטער=קלאס. די פרייהייט, וואס ווערט געפאדערט דורך דער ענדעציע, איז די פרייהייט פאר די רייכע, דאס איז די פרייהייט פון געלד, וואס זוכט געווינסען - און פערדינסטען, זאל עס זיין אין די הונגעריגע איינגעווייד פון פויער און ארבייטער.

צי דארף מען דערמאנען, וואס איז און וואס איז געווען די שטעלונג פון דער ענדעציע צו דער סאציאלער געזעצגעבונג? צו די פערזיכערונגען פון די ארבייטער? צו די מאדערנע פאסטולאטען פון דער אלגעמיינער בילדונג? צום פרינציפ פון געוויסענס-פרייהייט און צו דער פרייהייט פון ווארט?

יעדע געזעלשאפטליכע איניציאטיוו, יעדער שריט אויפ'ן וועג צו אייראפעאיזירען דאס לאנד, יעדע אידעע, וואס ברענגט האפנונג פאר די מענשען פון ארבייט, געפינט אין דער ענדעציע א זיכערען ווידערשטאנד, אנ'ענערגישען און קאנסעקווענטען. און אויף דער טאג-ארדנונג איז געשטאנען די אגרער-רעפארם, האבען זיי געשטימט געגען איהר.

ווען עס גייט וועגען השגחה פון דער מלוכה איבערן ארבייטער, וואס איז בעשעפטיגט אין דער אינדוסטריע, זענען זיי געגען דער אפיעקע. און עס קומט פאר א שטרייט צווישען דער עקאנאמיע פון דינען די בעדערפענישען און דער עקאנאמיע פון ריווחים, שטייען זיי אין שוץ פון ריווח.

זייער בליק איז שטענדיג געווענדעט אויפן מוסטער פון געזעלשאפטליכער און פאליטישער רעאקציע, אויף דער זייט פון צוריקגעשטאנענקייט, פון פרומער גענארעריי און רויבערישער עקספלואטאציע.

פארוואס, וועלען מיר פרעגען, האבען די ענדעקעס אזוי מורא'דיג פיינד געקריגען יוזעף פילסודסקין און זיינע געטרייע מענשען פון די ערשטע יאהרען, פון די ערשטע טעג פון זיין טעטיגקייט? פארוואס האבען זיי ארויסגערופען א מערדערליכע אגיטאציע געגען איהם, ווען ער איז געווען פיהרער פון דער ערשטער בריגאדע, ווען פריהער איז ער נאך געווען דער בונטאר פון דער ארבייטער-בעוועגונג און שפעטער אלס מלוכה-שעף און העכסטער ארמעע-אנפיהרער און נאך שפעטער, ווען ער איז געווען דער נזיר פון סולעיובעק און ווידער דער זיגער פון די מאי=טעג? פון וואנען האט זיך גענומען אט די שנאה' וואס האט בעגלייט יעדען שריט זיינעם? צי נאר דערפאר, ווייל ער איז געווען די פאהן פון דער אונאפהענגיגקייט? ניין! נעבען פאליטישע מאטיווען, האבען די ראלע דא געשפילט אויך געזעלשאפטליכע סטרונעס. און מיר וועלען זיכער נישט האבען קיין טעות, ווען מיר וועלען זאגען, אז די פאהן פון קאמף פאר אונאפהענגיגקייט איז די ענדעקעס געווען בעזונדער פערהאסט דערפאר, ווייל פילסודסקי האט פון אנהויב אן דעם קאמף פאר דער אונאפהענגיגקייט פון פוילען פערבונדען מיטן קאמף פארן ארבייטס=מענש, וואס די פאהן פון קאמף האט ער איבערגעגעבען אין די הענד פון פאלק.

מאכענדיג אונז פעראנטווארטליך פאר דער נויט פון די ארבייטער-מאסען, ווארפט זיך די ענדעציע גלייכצייטיג מיט וואוט אויף יעדער שטים, וואס טרעפט ארויס אין שוץ פון די דאזיגע מאסען, צי בעווייזט דאס נישט, אז דער ענדעציע גייט לחלוטין נישט וועגען פערבעסערען די לאגע פון די מאסען, נאר וועגען סטאבילעזירען זייער נויט, כדי צו פערוואנדלען זיי אין א בעסערען מאטעריאל פאר עקספלואטאציע?

Dr. med.

B. Robinson

אינערליכע און קינדער-קראנקהייטען

Piotrkowska 10, tel. 131-86

נעמט אן פון 2—4 נאכמ. און פון 6—9 אוו.

ד״ר חיים וויצמאן

צו זיין 60-טען יאהר-טאג

פון ה. לאנג.

געזען דר. חיים וויצמאנען געהען ארום לע־ [illegible] דערצעהלט זיך בסוד סודות ווי אזוי ער האט פאר א כעמישע ערפינדונג וואס האט געדינט ענגלאנד אין דער וועלט־מלחמה. געקענט ווערען איינער פון ענגלאנדס גרויסע פאליטיקער, דערצו־ טאקע א מיליאנער, אבער ער האט זיך ענטזאגט דערפון; נישט געוואלט קיין כבוד און קיין רייכ־ טום; בעבעטען פאר זיינע פערדינסטען נאר איין זאך — ארץ ישראל פאר יודען...

אפשר איז דאס נישט דורכאויס לעגענדע. ללויד דזשארדזש, וועלכער האט עס געדארפט ווי־ סען, זייענדיג פון ענגלאנדס וויכטיגסטע שטאטס־ לייט פון יענער צייט, דערצעהלט דערפון אין זיי־ נע עריננערונגען ווי א פאקט.

נאך מעשהלעך געהען ארום.

איינס — ווי אזוי ער, דר. וויצמאן, האט גע־ קנעפּט ציוניזם מיט לארד באלפורן, ווען זיי ביידען האט זיך נאך אפילו נישט געקענט חלומען, אז פון דעם וועט אמאל זיין א „באלפור־דעקלאראציע".

צווייטע — ווי אזוי דר. וויצמאן, זייענדיג פראָ־ פעסאר פון כעמיע אינעם מאנטשעסטער אוניווערזי־ טעט, האט ער יאהרען נאכאנאנד פארן וועלט־קריג געהאלטען געשפאנט א גאנצע גרופע ענגלישע שטאטסלייט מיט די פאלעסטינע־האפנונגען ביי יו־ דען, וואס קענען זיך צונויפשפילען מיט פאלעסטינע אינטערעסען פון ענגלאנד.

ווידער, אפשר איז דאס נישט לויטער מעשה ד״ר וויצמאן אליין רעדט דערפון קיינמאל נישט. אבער ענגלישע שטאטסלייט האבען ביי פערשיע־ דענע געלעגענהייטען יא דערויף אנגעוויזען.

איז א סודותדיגען טאן דערצעהלט מען אויך פון אינציטיגע שטילע, אויפקלערונגען און דיפלאָ־ מאטישע שאכצוגען וועלכע דר. וויצמאן פיהרט אן אין קרייזען פון ענגלישע און אנדערע פאליטיקער פון די אינטערעסען פון ארץ־ישראל.

אבער, מיר דוכט, אז אפילו ווען דר. וויצמאן וואלט קיינמאל נישט געהאט אויף זיך די קרוין פון ציוניסטישער „אפיציאליטעט", וואלט די יודי־ שע וועלט אויך ארויסגעוויזען אויפמערקזאמקייט צו זיין זעכציגסטען געבורטסטאג. מיט זיין נאמען זענען פערבונדען שטרעבונגען פון א דור יודי־ שע אינטעליגענטען פון רוסלאנד, וועלכע פיהלען אויס פריכטיגע בלעטער געשיכטע פון עטליכע יו־ דישע דורות. איך מיין דא די צייט ווען די רוסיש יודישע גמרא האט זיך א ריהר־געטאן, ווען ארי־ מע קינדער פון בלאטיגע שטעטלעך, פערמאגערטע ישיבה־בחורים פון אלטע פערשטויבטע קלויזען. פונקט אזוי ווי זיהן און טעכטער פון באלעבאטישע עלטערען פון גרויסע שטעט. האבען זיך אריבערגע־ כאפט די רוסישע גרעניצען קיין אויסלאנד, צומייס־ טענס אין דער שווייץ און האבען אנגעהויבען זוכען די וועלט.

דער גרעסטער טייל פון יענעם דור יודישע יוגענד, איז געווען רעוואלוציאנער, סאציאליסטיש, הויפטזעכליך מיט א געוואלטיגען גייסט גע־ גען רוסישען צאריזם, חיים וויצמאן אליין דאן א יונגער סטודענט, האט געזוכט צו ווירקען אויף זיין דור חברים, אז, אנגעוועהען פון זייערע רעוואָ־ לוציאנערע אידעען, זאלען זיי טראכטען וועגען דער דערהאלטונג פון זייער פאלק און זוכען פארן יודי־ שען פאלק א געזונטען לעבען.

ער האט קיינמאל נישט געהערט צו די סאציא־ ליסטישע און רעוואלוציאנערע פארטייען, צו וועלכע די יודישע יוגענד האט דאן זיך געצויגען; ער איז, אבער אויך נישט געווען זייער בעקעמפער.

ערצויגען אין אנ׳עכט יודישער היים מיט דער גאנצער טיף־יודישער אומגעבונג, וואס האט גע־ קענט זיין אין אזא שטעטל, וואס האט געהייסען „מאטעלע" וואו ער איז געבוירען געווארען, איז ער מיט זיין נאציאנאליזם אויך געווען ווי א רעוואָ־ לוציאנער. און דער יודישער נאציאנאליזם, ווי יע־ נער דור ציוניסטען פון רוסלאנד האט איהם אויפ־ גענומען, איז דאך אין תוך אלעמאל געווען פראָ־ גרעסיוו אויפוועקונג פון די יודישע מאסען צו שטרע־ בען צו ווערען אויפגעריכט ווי א פאלק אין דעם אייגענעם לאנד האט געמיינט רעוואלטירען געגען „גלות", געגען דער עקזיסטירענדער ארדנונג פון דער גאנצער וועלט, דער יונגער סטודענט חיים וויצ־ מאן האט זיך ערשט מיט זיין נאציאנאליזם געשפי־ געלט פאר זיינע חברים פון אנדערע לאגערען.

ווי א טעאָרעטיקער איז ער קיינמאל נישט אויפגעטראטען. ער האט נישט געזוכט אויסצו־ שטעלען א וועלכען עס־איז פלפול, צי ציוניזם און סאציאליזם קענען יא געהן, צי נישט געהן האנט אין האנט. אויף ציוניסטישע טעאָריעס גופא האט ער אויך נישט געשפאלטען קיין האר. אזוי דאן, אזוי איצט. איהר קענט איהם אננעהמען ווי דעם געטריישטען „הערצליאנער", און איהר קענט איהם אריינשטעלען אינ׳ם לאגער פון די „אחד העם׳איס־ טען". ער איז קיינעם נישט באגעגענט, און אליין האט ער אויך נישט געשאפען א ספעציעלע „שיטה", אנ׳אייגענע ריכטונג, אז אנדערע זאלען איהם נאָכ־ געהן, איהם ציטירען, דאך איז פערהאן עפעס אזוינס ווי א „וויצמאניזם".

דאס איז ציוניזם, געבויט אויפ׳ן פונדאמענט פון דעמאקראטיע.

אמאל, אין די ד״ר הערצל־צייטען, איז אויס־ געקומען ד״ר וויצמאנ׳ען צו זיין אנ׳אנפיהרער פון א „דעמאקראטישער פראקציע" אין ציוניזם. די פראקציע האט זיך בערופען אויף ארגאניזאציע־ פיהרונגען. ד״ר הערצל האט זיך געהאלטען, ווי נישט צוזאמקומען צו איהם. אזוי אויך זיין קאבינעט, די מענשען באהעפט צו איהם אין דער שטאט וויען. ד״ר וויצמאן האט ביי א ציוניסטישען קאנגרעס דאן גע־ האלטען א שארפע רעדע. געמאנט עס זאל נישט זיין קיין אריסטאקראטיזם, עס זאל זיין פולער צוטרויען, א חברישקייט, א דעמאקראטישע בעציהונג צו די „מזרח־ציוניסטען", די ציוניסטען פון רוסלאנד און פון גאנץ מזרח־אייראפע. ס׳איז דאך געווען א שאר־ פע גרעניץ צווישען די יודען פון מזרח־אייראפע און די יודען פון מערב, פון דייטשלאנד און פון עסטרייך. די יודען פון רוסלאנד, פון די גערימטע געטא־שטעט, זענען געווען דאס פאלק; די יודען פון מערב־אייראפע האבען אויף זיי געקוקט פון אויבען אראפ. יודען און „קאהודים", אויב איהר ווילט, די „דעמאקראטישע פראקציע" מיט ד״ר וויצמאן און ד״ר מאצקין אלס איהרע אנפיהרער איז געווען א בונט פון דער פאלקסמאסע. פונ׳ם צווייטען ציוניס־ טישען קאנגרעס ביז ווייטער און ווייטער, וואס דאס מיינט אין דער גאנצער צייט פון ד״ר הערצל׳ס גלאנץ־פעריאדע, זענען אנגעגאנגען שטרייטיגקייטען צווישען פאלקסטימליכקייט און „סנאביזם" אינ׳ם ציוניזם. די שטרייטיגקייטען האבען געהאט אינ־ האלט, האבען ארומגענומען צילען און מעטאדען, אויך וועגען קולטור־ארבייט צווישען די יודישע מאַ־ סען. ד״ר וויצמאן איז געווען אויף דער זייט פון פאלקסטימליכקייט. אבער דאס איז נישט געווען אלץ. וואס ער האט אינ׳ם שטרייט פאר דעמאקראט־ יע אריינגעגעבען. דער עיקר דערפון האט זיך ערשט ארויסגעוויקעלט אין די שפעטערע יאהרען. זיין ציוני־ זם, געבויט אויף דעמאקראטיע, מיינט איבער אלעס — ערשטענס, אז דער ציוניזם קען זיך נאר שטיצען אויף די דעמאקראטישע עלעמענטען, אויף די פרייהייטליכע בעוועגונגען, אויף דער מאדערנער פאליטישער אינטעליגענץ ביי אלע פעלקער פון דער וועלט; צווייטענס, וואס איז שייך צו דעם אויפ־ בוי פון פאלעסטינע, קען דערצו קומען נאר דורך ארבייטענדע יודען אין ארץ ישראל, דורך חלוצים, ווי מיר זעהען עס איצט אין די אידעאלען און טעטיגקייטען פון דער פאלעסטינער ארבייטער בע־ וועגונג.

צו אזא ציוניזם, וואס זאל ענטהאלטען אנ׳־ אפעלירן צו דער דעמאקראטיע פון דער וועלט, איז ד״ר וויצמאן געקומען, ווען ער האט זיך בעזעצט אין ענגלאנד. ער איז פון די גאנץ ווייניגע רוסיש־ יודישע אינטעליגענטען וואס האבען זייערע לעבענס פערבונדען מיט ענגלאנד, ווי א פראפעסאר אין אנ׳ ענגלישען אוניווערזיטעט (אין מאנטשעסטער), האט ער דערזעהען פריינדליכע כוחות פאר׳ן יודישען פאלק אין אזעלכע פאליטיש־ליבעראלע קרייזען צו וועלכע אנדערע, רוסיש־יודישע אינטעליגענטען זע־ נען נישט צוגעטראטען. מען דארף נישט פערגעסען די צייט. דאס איז נאך געווען לאנג פאר׳ן וועלט־ קריג. אינ׳ם ציוניזם האט זיך נאך געריסען מיט׳ן „אוגאנדא־פראיעקט", פאר וועלכען ד״ר הערצל איז ארויסגעקומען. די מייסטע פאליטישע ציוניסטען האבען נאך דאן געהאלטען זייערע אויגען געווענדעט צו קעניגליכע און קייזערליכע הויפען. דארטען איז דאך דאן געלעגען די פאליטיק פון דער וועלט. ד״ר וויצמאן האט דערזעהען אנ׳אנדער פאליטיק. דער ליבעראלער פארלאמענטאריזם פון ענגלאנד, וואס וועט מיט דער צייט מוזען ווערען אלץ פריי־ הייטליכער, אלץ דעמאקראטישער, האט איהם א שיין געשטעלט אין די אויגען.

זיין ארט אינ׳ם יודישען לעבען איבער דער גאנצער וועלט איז איינציגארטיג. ער איז נישט מעהר קיין אפיציעלער מענש, און איז דער פיהרער — דער פיהרער פון דער ציוניסטישער בעוועגונג און פון דער „אגענטור" אויסער־האלב פאלעסטינע, וואס דאס נעהמט ארום די גרעסטע טיילען און די פאר־ שידענסטע שיכטען פון יודישען פאלק, און דער פיה־ רער פון פאלעסטינע גופא.

אינ׳ם ארץ־ישראל לעבען טראכט מען פון ד״ר וויצמאנ׳ס בעציהונגען צו די און יענע פערשיי־ דונגען, צו די און יענע בעוועגונגען, מעהר און טיפער פון אלע ציוניסטישע פערזאנען און גרופי־ רונגען צוזאמענגענומען.

און ער מאהנט נישט, ער זוכט נישט, אז אזוי זאל דאס זיין. ער קומט אפט אין פאלעסטינע אויף בעזוך, און ער קומט, קען מען זאגען, שטיל־הייד, און פאהרט אפ שטיל־הייד, און אזוי קומט ער ווידער און פאהרט אפ ווייטער — אהן א רעש, אהן אפיציעלע געפילדערס.

וואס ער האט צו זאגען, זאגט ער. געפעלט איהם נישט דער לעבענס־שטייגער פון א געוויסען קלאס יודען, מאכט ער נישט דערפון קיין סוד. ער זאגט עס ארויס אין א מוסר־שאן, אבער אהן דעק־ לאמאציע, אהן אנ׳אנשטעל פון פרעדיגעריי. זיין וואפען צו ווירקען איז א לייכטער סארקאזם, דערביי א חכמה, א משל, א בילדליכער אויסדרוק.

ד״ר וויצמאן איז בכלל פון די אינטערעס־ סאנטסטע אנפיהרער פון א געשפרעך. ס׳האט זיך ביי איהם אויך פערהאלטען א געשמאקער, א קערנע־ דיגער, א זאפטיגער יודיש.

קלאנג־קינא־טעאטער
Zachęta
זגערזשער 26
היינט און פאלגענדע טעג!
גרויסער דאפעלטער שלאגער־פראגראם!
— I —
גרויסע עמאציאנירענדע דראמע, וואס ענטפלעקט דאס קאפיטאליסטישע לעבען
א. ג.
אמעריקאנער וואהנזין
אין די הויפט־ראלען:
Pat Obrien i Kay Jobison
— II —
גרויסע קאמעדיע פון צארישע לאפאווניקעס
א. ג.
„רעוויזאר"
אין דער הויפטראלע: Vlasta Burian
אנהויב פון די סעאנסען: שבת און יום־טוב 12 א זייגער. געוועהנליכע טעג 4 נאכמ.

Dr.
Wołkowyski
האט זיך איבערגעצויגען אויף
ציגעל־גאס 11, טעל. 238-02
נעהמט אן אין הויט־ און וועגערישע קראנקהייטען, מענער־שוועכע
נעמט אן פון 8–12 בייטאג און פון 4–9 אוונט

מיין שוועסטער׳ס מאן

א דראמע פון לעבען ◆◆◆ פון עסטער ז.

גאנץ פריה, ווען איך פלעג נאך ליגען אין בעט פלעגט דורכן פענסטער אריינשיינען די ליכטיגע זון, וועלכע איך האב שוין א לאנגע צייט אין בוענאס איירעס נישט געזעהען, דורכן פענסטער פלעג איך אויך זעהען, ווי עס לויפען פערביי פערד און בהמות וועלכע מיין מאן פלעגט טרייבען צום ברונעם אנ־ צוטרינקען.

באלד ווי איך בין אויפגעשטאנען, בין איך, ווי אנ׳אמת באלעבאסטע געשטאנען צווישען א גאנ־ צער סטאדע הינער און געווארפען פאר זיי עסען מיט א גאר ברייטער האנט.

פארנאכט ווען מיין מאן פלעגט אהיימקומען פון דער ארבייט, פלעגט ער שוין געפינען א ווייס־ געדעקטען טיש און א גוט־צוגעגרייטען מאלצייט, איך האב איהם ליב בעקומען נישט נאר צוליב די ענדערונגען, וועלכע עס זענען פארגעקומען אין מיין לעבען. נאר טאקע דערפאר, וואס איך האב שוין יאהרענלאנג געבענקט נאך אביסעל פרייד און ליבע.

אין די שבתים און ימים־טובים, אזוי אין די פשוטע טעג פון מיטען וואך, ווען מען פלעגט נישט ארבייטען, פלעגען קומען די שכנים פערברענגען מיט אונז. דאס זענען געווען פשוטע מענשען, די קאלא־ ניסטען, גאסטפריינדליכע. הארציגע, פיל ליבליכער ווי אין דער גרויסער שטאט. און וועלכער מ׳איז חדשים לאנג [illegible] אין א פריינטליכען שמייכעל פון א מענשען.

דערווייל [illegible] געקומען א קינד, און מיין פרייד איז נאך גרעסער געווארען מיין לעבען האט אנגע־ הויבען צו ווערען אינטערעסאנט. און איך האב נאך אלעמען דערזעהען, אז די וועלט איז נישט אזוי שרעקליך ווי איך האב זיך אמאל פארגעשטעלט, און אז איך האב אין אלגעמיין דאס לעבען געמא־ לען בלויז אין פינסטערע פארבען... אבער איצט האב איך אנגעהויבען בעמערקען און פיהלען, אז דאס לעבען האט אויך ליכטיגע און גאנץ העלע קאלירען.

מיט מיינע ברידער אין בוענאס איירעס האב איך אנגעהאלטען אנ׳אפטע קארעספאנדענץ, איך פלעג זיי אויך יעדען חודש צושיקען א פאר פעזאס, און זיי פלעגען אויך עפעס צולייגען, און דאס אלץ פלעגען זיי אוועקשיקען צו אונזער ארימער, קראנ־ קער מאמען און צו דער אומגליקליכער [illegible] נער שוועסטער.

מיין מאן פלעגט זיך ווייניג־וואס אינטערעסירען מיט דעם. אלץ וואס ער האט געוואוסט איז גע־ ווען אז יעדען חודש שיק איך צו מיינע ברידער א בעשטימטע סומע געלט און זיי ליגען־צו זייערס און שיקען עס אוועק מיין מאמען און שוועסטער, וועל־ כע וואוינען ערגיץ־וואו אין א קליין שטעטעל אין פוילען, ער איז תמיד געווען זעהר בעשעפטיגט, און זיך גאנץ ווייניג געקימערט וועגען אנדערע זא־ כען א גאנץ יאהר צייט.

צווייטענס פלעגט ער זיך ווייניג־וואס פע־אינ־ טערעסירען אין די בריף, וועלכע פלעגען קומען פון מיין אלטער היים, און מיינע ברידערס אדרעסען, וויל אין אונזער קאלאניע זענען די פאסט פערבינ־ דונגען נישט געווען רעגולירט. און עס האט גענו־ מען א היבש שטיקעל צייט צוזאמקומען צום פאסט וועלכער האט זיך געפינען אין א פערווארפענער געגענד ווייט אוועק פון דער קאלאניע, פלעג איך צוויי מאל א חודש צופאהרען קיין בוענאס איירעס און אפנעהמען די בריף און זיך אויך זעהען מיט מיינע ברידער.

ווען איך בין געלעגען אין קימפעט און נישט געקאנט פאהרען קיין בוענאס איירעס האב איך גע־ בעטען מיין מאן ער זאל אפשאפען אביסעל צייט פון זיין שווערער ארבייט און פאהרען צו מיינע ברידער קיין בוענאס איירעס און מיר ברענגען די בריף, וועלכע זאלען זיכער אנטקומען צו מיר פון דער אלטער היים.

גיין א געוויסען אוונט, ווען מיין מאן איז צו־ ריקגעקומען פון שטאט, איז ווי נאר ער האט א־ ריבערגעטראטען די שוועל, האב איך גלייך בע־ מערקט די גרויסע ענדערונג וואס איז מיט איהם פארגעקומען — ממש מען נעהמט און מען אנ־ דערשט איינעם איבער, זיין פנים איז געווען בלאס, די אויגען זיינע — ווי זיי וואלטען זיך געשעהמט צו קוקען עמיצען אין פנים אריין... און איבערהויפט האט ער אויסגעזעהען אזוי צערודערגעשלאגען, צע־ בראכען...

ער איז צוגעגאנגען באהעפט צו מיין בעט, זיך אוועקגעזעצט אויף א בענקעל, דעם קאפ אראפגעלאזט, און געשוויגען...

— וואס מאכען מיינע ברידער? האסט פאר מיר בריף? — האב איך איהם, אנ׳אומרוהיגע א פרעג געטאן.

ער האט, ווי נישט זיכער, ארויסגעשטאמעלט:

— ניין!...

אבער איך האב עפעס ווי דערפיהלט אז ער זאגט נישט דעם אמת, עס האט מיר אויסגעוויזען אז ער האט זיך געשעהמט מיר צו קוקען אין פנים אריין,

— ווי איז דאס מעגליך? — האב איך זיך גע־ וואונדערט — ס׳דארפען דאך שוין זיין צוויי בריף. לויט דעם חשבון ווען די פאסט פון אייראפע קומט געוועהנליך אן קיין בוענאס איירעס!

— נישטא גארנישט... — האט ער נאך אמאל איבערגעחזרט מיט דערזעלבער נישט־זיכערער שטי־ מע.

דערווייל איז געווארען נאכט. א פאר שכנים זענען אריינגעקומען געזעסען אביסעל, און זענען אוועק. איך האב קיין אויג נישט צוגעמאכט פון מיין מאן און האב גוט געזעהען אז ער איז די גאנצע צייט געווען בלאס, האט קיין ווארט נישט ארויסגערעדט נישט צו מיר און נישט צו די שכנים.

איך בין וואס אמאל געווארען אומרוהיגער, איך האב זיך גלייך פארגעשטעלט אז עפעס שרעק־ ליכס פאסירט... ווער ווייסט? מיין מאמע איז אנ׳ אלטע קראנקע פרוי און...

ווי נאר די פאר שכנים זענען ארויס פון שטוב, בין איך צו איהם צו מיט א געוויין:

— איך ווייס, דו האסט יא א בריף, אבער ווילסט מיר נישט זאגען, עפעס שרעקליכעס איז אוודאי געשעהען מיט מיין ארימער מאמע... איך וויל זעהן דעם בריף... איך מוז איהם זעהן...

צוערשט האט ער מיך געפרובט בערוהיגען, אבער אלץ מיט דערזעלבער נישט־זיכערער שטימע זיינער; אבער זעהענדיג, אז זיינע בעמיהונגען מיך צו בערוהיגען העלפען נישט, און איך האב געהאלטען א גאנצע נאכט אין איין קרעכצען און וויינען, האט ער מיר אויסגעזאגט אז עס איז אנגעקומען א בריף, אז די מאמע איז געשטארבען...

ער האט מיר דערלאנגט דעם בריף.

מיט טרעהרען אין די אויגען, קוים בעהערשענ־ דיג זיך פון דער גרויסער אויפרעגונג, האב איך געלייענט מיין שוועסטערס שרייבען, אז די מא־ מע איז טויט...

איך האב זיך גאנץ גוט אויסגעוויינט און ענד־ ליך זיך עטוואס בערוהיגט; אבער דא האט מיר אנ־ געהויבען צו מאטערען אנ׳אנדער געדאנק, און עס איז מיר געווען א גרויס וואונדער וואס פאר דער גאנצער צייט פון מיין [illegible] און וויינען האב איך נישט געהערט פון מיין מאן קיין איין איינציגען טרייסט־ווארט, אמת, מיין מאמע איז שוין געווען אנ׳אכציג יעהריגע פרוי, אבער פארט א מאמע, און עס טוט וויי דאס הארץ... די וועלט זאגט טאקע א ווערטעל: „ס׳זאלען קיין יונגערע נישט שטאר־ בען!" אבער אלץ א מאמע...

און דא ווידער, האבען מיר אנגעהויבען מא־ טערען פערשידענע געדאנקען איינער שווערער פון אנדערען, און איך האב בשום אופן נישט געקאנט קריגען קיין ענטפער אויף זיי און האב נישט געקאנט בעגרייפען, וואס דא קומט פאר מיט איהם...

„וואס איז ער נאך אלץ צעטומעלט? פארוואס זעהט ער אויס אזוי בלאס און צעטראגען?" האב איך געטראכט, „האט איהם דער טויט פון מיין מוטער, וועלכע ער האט אפילו נישט געקענט, מעהר צעבראכען ווי מיך אליין? פארוואס איז ער, זינט ער האט מיר געבראכט דעם בריף וועגען מיין מא־ מעס טויט, געווארען אנ׳אנדער מענש?"

(פארטזעצונג מארגען).

האנדווערקעריי און האנדעל

נאר 2 וואכן איז איבגאנצען געבליבן
אויף צו לעגאליזירן האנדווערקער-ווארשטאטן
ווי אזוי קען מען בעקומען אונטערשטיצונג אויף א האנדווערקער-קארטע

נאך צוויי וואכן איז איבגאנצען געבליבן ביזן טערמין ווען מ'דארף לעגאליזירן די ווארשטאטן, „יודישע האנדווערקער", וועלכע האבן דאס נאך ביז איצט נישט געטון און האבן געפיהרט א זעלבסטשטענדיגן ווארשטאט פאר'ן 15. דעצעמבער 1927 דארפן ערלעדיגן די נויטיגע פארמאליטעטן.

א חוץ דעם דארפן אלע, וועלכע האבן זיך שוין אנגעהויבן צו באמיהען אין דער האנדווערקער קאמער וועגן א קארטע און האבן נאך ביז איצט קיין ענטפער נישט בעקומען — זיך ווענדן מיט א בעזונדערע בקשה אין אינדוסטריע אמט פון דער ווארשטער אינסטאנץ ביים מאגיסטראט און אין דער ביטע דערמאהנען, אז מ'האט זיך שוין וועגן דעם געווענדעט צו דער האנדווערקער-קאמער.

מיר מאכן אויפמערקזאם, אז די יודישע קהלה האט בעשטימט א געוויסען סכום געלד אויף אונטער-שטיצונגען אדער הלוואות פאר די ארימע האנדווער-קער, וועלכע זענען נישט אימשטאנד אויסצוהאלטען דעם אפצאהל, מיט'ן וועלכן ס'איז פארבונדען דאס ארויסנעהמען א האנדווערקער-קארטע. ביטעס וועגן די דאזיגע הלוואות אדער אונטערשטיצונגען דארף מען אפגעבען אין דער האנדווערקער-עקספא-זיטור, פיעטריקאווער 20, וועלכע וועט מיט איהרם א מיינונג צושיקען די ביטעס אין דער קהלה, וואו די קוואליפיצירטע וועלען בעקומען אויסגע-צאהלט די בעשטימטע אונטערשטיצונג.

ס'וואלט געווען מעהר ווי יושרדיג, אז די עקס פאזיטור און די קהלה זאל זיך וועגן דעם ענין דורכאויס פארשטענדיגען מיט די אנדערע האנד-ווערקער ארגאניזאציעס, וואו ס'זאלען אויך קענען אנגעגעבען ביטעס די האנדווערקער, וועלכע געה-הערען צו די פאכען, וואס געפינען זיך אין יענע האנדווערקער ארגאניזאציעס, וועלכע זאלען אויך קענען געבען א מיינונג וועגן בעריקזיכטיגען די ביטעס אדער נישט.

אומזאץ-שטייער אויפ'ן יאהר 1935
פאר טעקסטיל-אונטערנעהמונגען

אין הסכם מיט דעם פערפליכטענדען געזעץ וועגן אומזאץ-שטייער הויבן אן פון 1. יאנואר 1935 צו פערפליכטען פאלגענדע שטייער-סטאווקעס פאר טעקסטיל-אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען.

3 פראצענט פראצענט פון אומזאץ, וואס ווערט גערעכנט פון פערקויף פון די פראדוציערטע סחורות צו לאנדעס-אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען, מיט'ן אויסנאהם פון דעם אומזאץ, וועלכער ווערט דער-גרייכט פון פערקויף פון די ארטיקלען, וואס זענען בעשטימט אויף איבוועסטיציע און רעמאנט.

אנדערטהאלבען פראצענט פון די איבריגע אומ-זאצען. דער תנאי צו קענען געניסען פון די דאזיגע הנחות איז פאר די אונטערנעהמונגען פון דער ער-שטער ביז דער פערטער קאטעגאריע צו פיהרען האנדעלס-ביכער.

אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען, וועלכע ארבי-טען אויף לוין וועלען אין יאהר 1935 צאהלען 2 פראצענט פון פערדינסט ברוטא.

צו אלע סטאווקעס וועט צוגערעכנט ווערען ווי ביז איצט 25 פראצענט קאמונאלען צושלאג און 10 פראצענט אויסערגעוועהנליכער צושלאג, אויב עס האנדעלט זיך וועגן אונטערנעהמער פון 1. ביז 5. קאטעגאריע ווערט נאך צוגערעכנט נייע 10 פראצ.

אונטערנעהמונגען, וועלכע פערנעהמען זיך מיט איבעראַרבייטען סחורות אויף א לוין-סיסטעם און פרעמדע פאבריקען און האבן פאטענטען פון צווייטער האנדעלס-קאטעגאריע וועלען צאהלען אין 1935 אומזאץ-שטייער 1 מיט א האלבען פראצענט, צו דעם געהט צו קאמונאלער צושלאג און 10 פראצענט אויסערגעוועהנליכער צושלאג.

די לאדזשער אינדוסטרי-קרייזן לייקענען
אז די יאפאנער פערקויפען דא זיידען-שטאף צו שפאט-ביליגע פרייזן

אין איינעם פון די לעצטע נומערן פון „מאנ-טשעסטער גארדיען" איז פערהאן א ידיעה, אז קיין לאדזש זענען געקומען צוויי פארשטעהער פון דער בעקאנטער יאפאנישער פירמע „מיטסואי", וועלכע אפערירען טעקסטיל-סחורות מיט 10 פראצ. ביליגער ווי די ענגלישע סחורות, לויט דיזעלבע אינפאר-מאציעס, האבן די יאפאנער אויך געוואלט קויפן אין לאדז.

כדי צו קאנטראלירען די דאזיגע ידיעות, האבען מיר זיך געווענדעט צו אלע היגע ווירטשאפט-ליכע ארגאניזאציעס, וועלכע האבן ערקלערט, אז די וויסען גארנישט וועגן דעם וויזיט פון די יא-פאנער אין לאדז. די ידיעה פון דער ענגלישער צייט-טונג קען נישט שטימען מיט דער ווירקליכקייט, ווייל די יאפאנער האבן דערווייל נישט קיין שום קאנ-טינגענטען, אזוי אז דער אימפארט פון טעקסטיל-סחורות פון יאפאן איז אין דעם מאמענט נישט מעגליך.

דערצו דארף מען אבער צוגעבען, אז הגם די ידיעה וועגן בעזוך פון דער פירמע „מיטסואי" איז גאר נישט ריכטיג, האבן דאך אין די לעצטע טעג ביי אונז געוויילט פארשטעהער פון אן אנדער יאפא-נישער פירמע, וועלכע האבן אפעריט יאפאנישען זייד צו זעהר בילדיגע פרייזן. עטליכע סוחרים האב-בען אמת איינגעקויפט קליינע פארטיעס סחורות, וועלכע געפינען אבער נישט קיין אומזאץ, ווייל זיי זענען נישט צוגעפאסט צו אונזער מארק, פון דער אנדער זייט פערקויפען אונזערע פראדוצענטען צו אזעלכע פרייזען, אז ס'לוינט בכלל נישט צו מאכען קיין גרעסערע טראנזאקציעס מיט די יאפאנער.

פאר אבליגאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה
קען מען נאך איינצאהלען ביז'ן 20 דעצעמבער
אויב נישט וועט פערפאלען ווערען דאס איינגעצאהלטע געלד

שטייער-אמטען האבן אנגעהויבן ארויסצו-געבען די אבליגאציעס פון 6 פראצ. נאציאנאלער הלוואה.

אין צוזאמענהאנג מיט דעם האט זיך ארויסגע-שטעלט, אז פיל פערזאנען האבן אדורכגעלאזט איינע אדער מעהר ראטעס, וואס האט געדראהט צו פערלירען דאס איינגעצאהלטע געלד, פיל פערזאנען האבן איינגעשיקט צום גענעראל-קאמיסאר ביטעס וועגן דערלויבען זיי צוצאהלען. דער קאמיסאר איז דעם פערלאנג נאכגעקומען און דערלויבט ביז'ן 20. ד. מ. צוצאהלען, דעריבער דארפען די אלע וואס האבען ביז יעצט נישט בעוויזען דאס צוטון, אמשפעטסטענס ביז'ן אויבען אנגעוויזענעם טערמין איינצאהלען דאס איבריגע, און אויפ'ן אזא אופן וועלען זיי ארויסבעקומען די אבליגאציעס.

לאדז ארגאניזירט א גרויסע האנדווערקער-אויסשטעלונג
לויט דער איניציאטיוו פון דער האנדווערקער-קאמער

אין לאקאל פון דער האנדווערקער-קאמער מאר-שאלקא 6 איז פארגעקומען א קאנפערענץ פון פאר-שטעהער פון אלע האנדווערקער-צווייגען אין לאדז וועגן איינארדענען אן אלגעמיינע האנדווערקער-אויסשטעלונג, אין דער קאנפערענץ האט אנטיילגענו-מען די גאנצע פערוואלטונג פון דער האנדווערקער-קאמער און עטליכע צעהנדליג פערזאן, וועלכע האבן רעפרעזענטירט די צעכען און האנדווערקער-ארגאניזאציעס אין לאדז.

ד"ר קאצענבאגען האט רעפערירט די פראגע וועגן דער אויסשטעלונג, ער האט דערמאהנט די האנדווערקער - אויסשטעלונג אין לאדז, אין יאהר 1912, וועלכע האט געהאט אזא גרויסען ערפאלג און אנגעוויזען אויף איהר וויכטיגקייט און איצ-טיגען מאמענט. ד"ר קאצענבאגען האט ווייטער אנ-געוויזען, אז די איצטיגע אויסשטעלונג דארף אנ-נעהמען א ברייטען פערנעם און דארף בעשטעהען פון עטליכע פאוויליאנען. זי דארף פערטיילט ווערען אויף 7 גרופען, וועלכע קאלען ענטשפרעכען די זיבען האנדווערקער-גרופען.

איבער'ן רעפעראט האט זיך ענטוויקעלט א לעבהאפטע דיסקוסיע, אין וועלכע ס'האבן אנטייל-גענומען א גאנצע ריהע רעדנער, צווישען זיי אויך ארכ. מארעק פיין. פון דער דיסקוסיע האט זיך ארויסגעוויזען, אז דער כלל לאדזשער האנדווערקער האט מיט אנערקענונג אנגענומען די איניציאטיוו פון דער האנדווערקער-קאמער, ווייל אין איינאר-דנען די אויסשטעלונג זעהט דער האנדווערקער דעם איינ-ציגען וועג און מעגליכקייט פאר רעקלאמירען די האנדווערקער אויסארבייטונגען.

אלע רעפרעזענטירטע פארשטעהער האבען זיך ארויסגעזאגט פאר דער איינארדנונג פון דער אויס-שטעלונג, דעריבער איז אויסגעטיילט געווארען א קאר-מיסיע, וועלכע דארף אויסארבייטען א טעכנישען פראיעקט פון דער אויסשטעלונג, דער פראיעקט וועט פארגעלעגט ווערען אויף דער צווייטער קאנ-פערענץ, וועלכע וועט צו דעם צוועק צונויפגערופען ווערען.

דאס אויסשטרייכן די פירמע פון האנדעלס-רעגיסטער
זאל נישט זיין פערבונדען מיט קיין קאסטען

די וואך אויף די ווענטליכע שמועסען אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין, פאמארסקא 15 איז אויפגעקלערט געווארען, אז דאס פערקלענערן אדער איבגאנצען בעפרייען פון אפצאהל פאר'ן אויסשטרייכן די פירמע פון האנדעלס-רעגיסטער איז אויף א גוטען דרך, ס'איז דא גאנץ גרויסע שאנ-סען צו בעפרייען דעם קליינהענדלער פון אפצאהלען 25 זלאטעס פאר אויסשטרייכן זיין אונטערנעהמונג פון קרייזגעריכט, דעריבער דארפען די פעראינטער-רעסירטע דערווייל אפהאלטען זיך פון אויסשטרייכ-כען, און די נאהענטסטע טעג ווערט ערווארט דער אקולניק פון מיניסטעריום, דער צענטראלער קליינ-הענדלער-פעראיין שטייט אויף דער וואך און וועט וועגן אויסגאנג גלייך מיטיילען די מיטגלידער.

וועגן שטעמפלען האנדעלס-ביכער

דאס נייע געזעץ פאדערט נישט, אז האנדעלס-ביכער זאלען מוזען געשטעמפעלט ווערען, דער עיקר איז, אז יעדעס בוך זאל זיין מיט נומערירטע בלעטער און מוז געפיהרט ווערען לויט דער אנגע-נומענער ארדנונג, בלויז ביי פערשטימפלטער בוכ-האלטעריע פאר קליינע סוחרים און קליינע פאבריק-קאנטען מוז דאס בוך געשטעמפעלט ווערען אין שטייער-אמט.

וואס דארף יעדער סוחר און האנדווערקער ערלעדיגן ביזן 1-טען יאנואר

וועלכער האנדווערקער ס'האט נאך נישט לעגאַ-ליזירט זיין ווארשטאט, דארף דאס תיכף טון.

ביז'ן 31-טען דעצעמבער מוז מען אויסקויפען א פאטענט אויפ'ן יאהר 1935 אין געגענפאל דראהט א 20-פאכיגע שטראף. דער טערמין איז נישט פער-לענגערט געווארען.

וועלכער קליינהענדלער וואס וויל אויסשטרייכען זיין פירמע פון האנדעלס-רעגיסטער מוז דאס טון ביז'ן 31. יאנואר, אויב נישט וועט ער מוזען פיהרען האנדעלס-ביכער.

ביז'ן 31. דעצעמבער מוז יעדע אונטערנעהמונג זיך רעגיסטרירען אין אינדוסטריע-אמט ביים לאדזשער מאגיסטראט.

פאר יעדער בראנזשע בעזונדער
ווען געשאצט וועט ווערן דער אומזאץ-שטייער

פון גוט אינפארמירטע קוועלען דערוויסען מיר זיך, אז דאס פינאנץ-מיניסטעריום וועט אין גיכען פונאנדערשיקען א צירקולאר צו אלע שטייער-אמ-טען וועגן אנווענדען א בעשטימטע נארמע פאר יעדער האנדעלס-בראנזשע ביים שאצען דעם אומ-זאץ שטייער.

דאס וועט זיין א זעהר אינטערעסאנטער און נייער סיסטעם וואס וועט מוזען אנגעווענדעט ווערען אומעטום צו אלע סוחרים וואס פיהרען נישט קיין ביכער, די שאצונגס-נארמע פאר'ן אומזאץ-שטייער וועט זיך שטיצען אויף דעם בעטראף פון דער סחורה, וואס געפינט זיך אין געוועלב, פאר יעדער בראנזשע וועט זיין בעשטימט אן אנדערע שאצונגס-נארמע.

בכלל וועט די שאצונגס-נארמע פון אומזאץ-שטייער פון ביי-יאהר אן פארקומען אויף גאר אנ-דערע יסודות, וועלכע זענען בעשטימט און אנגע-צייכנט דורך דער נייער שטייער-ארדינאציע און די נייע אויספיהר-פארשריפטען.

וואס פאר א פאטענט זאל מען אויסקויפען?
גענויע אויפקלערונג וועגן לעצטען מיניסטעריאלען צירקולאר

אין צענטראלען קליינהענדלער-פעראיין פא-מארסקא 15 איז אויפגעקלערט געווארען דער לעצ-טער ארויסגעגעבענער אקולניק פון פינאנץ-מיני-סטעריום ל. ד. פ. 34[4]43730.

אויפ'ן סמך פון דערמאהנטען אקולניק קען מען אויסקויפען א 3. קאט. האנדעלס-פאטענט אנשטאט א 2. אויב דער אומזאץ אין יאהר 1933 איז נישט איבערשטיגען 45.000.

א 4. קאט. אנשטאט א 3. אויב דער אומזאץ אין יאהר 1933 (פאר ריטשאלט (1934) איז נישט איבערשטיגען 15000 אונטערנעהמונגען, וואס האבען אין יאהר 1933 געהאט א אומזאץ ביז 4.000 קענען אויסקויפען א האלב-יעהריגען אנשטאט א גאנץ-יעהריגען פאטענט.

איבגאנצען אהן פאטענט מעג מען פיהרען א פערקויף פון פאפיראסען, און צייטונגען אין גע-שעפטען וואס פיהרען אן אנדערע האנדעל.

גאסטראנאמישע אנשטאלטען, וואס בעשעפטיגן ביז 3 פערזאן צוזאמען שוין מיט'ן אייגענטימער און משפחה מיטגלידער, קענען אויסקויפען א 4. קאט. פאטענט.

אינדוסטריע-אונטערנעהמונגען קענען בעשעפ-טיגען אויפ'ן סמך פון א 7. קאט.. — 12 ארבייטער (ביז יעצט 9) ביי האנד-מאשינען — 10 ארבייטער ביי מעכאנישע מאשינען אויפ'ן סמך פון אינדיווי-דועלע ביטעס קענען אויסקויפען האלב-יעהריגע פאטענטען 5 ב און 5 א.

בעל-מלאכה וואס ארבייטען אליין קענען איב-גאנצען בעפרייט ווערען פון אויסקויפען פאטענטען.

נייער פאלקסבלאט

דאס לאדזשער לעבען

נייער פאלקסבלאט

דער פאכט פון די שלעסערישע פאבריקען
ענדיגט זיך דעם 22 דעצעמבער
גרויסע שוועריגקייטען ביים ווייטער לאזען די פאבריקען אין בעטריב

(אג.) אין שייכות דערמיט, וואס דעם 22 ד. ח. לויפט אפ דער טערמין פון פאכט פון די שלעסערישע פאבריקען דורך דער פירמע פאגעל, האבען מיר זיך געווענדעט צו די גוט אינפארמירטע קרייזען, וואס שטעהען נאהענט צו דער לייטונג פון דער פאבריק און האבען בעקומען פאלגענדע אינפארמאציעס:

די פירמע פאגעל האט געפאכטעט די פאבריק מיט צוויי יאהר צוריק און די נייע לייטונג האט דאן געוואלט איינפיהרען געוויסע ענדערונגען, קודם-כל אין דער ריכטונג צו בעגרעניצען די פראדוקציע און וואס איז דערמיט פארבינדען א געוויסע רעדוקציע פון דער צאהל ארבייטער, דאן ענדערען דעם סיסטעם פון ארבייט, אז א ארבייטער זאל אנשטאט אויף צוויי וועב־שטוהל ארבייטען אויף 4, ווי אויך פערקלענערען דעם ארבייטסלוין: די ארבייטער האבען דאן פערשטרייקט און דער ארבייטס-סיסטעם איז געבליבען דערזעלבער. איצט האט די פירמע פאגעל ערקלערט, אז זי איז גרייט ווייטער צו נעמען דעם פאכט אויף פאלגענדע בעדינגונגען: 1) די פאכטסומע, וואס בעטרעפט 40 טויזענד דאלאר א יאהר זאל בעדייטענד פערקלענערט ווערען. די דאזיגע פאדערונג מאטיווירט די פירמע דערמיט, וואס אין די שלעסערישע פאבריקען געפינען זיך אלטע וועב-שטוהל וואס פערארזאכען א קליינע און טייערע פראדוקציע. ביים בענוצען נייע וועבשטוהל קען א ארבייטער בעדינען 4 מאשינען, בעת ביי אלטע מאשינען קען א ארבייטער ארבייטען העכסטענס אויף צוויי וועב-שטוהל. 2) רעדוצירען די ארבייטער-לוינען אין דער שפינעריי אויף 10 פראצענט. די פירמע פערזיכערט, אז די פראדוקציע אויף אייגענעם חשבון אין די שלעסערישע פאבריקען מאכט אויס טייערער, ווי ארויסצוגעבען די ארבייט קיין לאדז און זדונסקא וואלא אויף לוין. 3) דער נייער פאכט-קאנטראקט זאל זיך אנהויבען ערשט פון 1-טען מערץ 1935 ד. ה. אז פון 22 דעצעמבער 1934 ביז צום 1 מערץ זאל די פאבריק נישט זיין טעטיג.

ווי עס איז דערפון צו זעהען טרעפען אן די בעדינגונגען פון דער פירמע אויף דאפעלטע שוועריגקייטען. אויף צו פערקלענערען די פאכטסומע וועט די פערוואלטונג פון די שלעסערישע פאבריקען בשום אופן נישט מסכים זיין, וואס שייך ווידער דער לוין-רעדוקציע אין דער שפינעריי און דאס אפשטעלען די פאבריק ביז'ן 1-טען מערץ ווענדען זיך ווידער די ארבייטער ענטשידען אנטגעגענשטעלען, די ארבייטער האבען שוין ארויסגעשיקט א דעלעגאציע קיין ווארשא, עס דארף בעטאנט ווערען, אז די שלעסערישע פאבריקען בעשעפטיגען איבער 3000 ארבייטער און דאס אפשטעלען די פאבריקען אויף אזא לאנגער צייט, קען זיך שלעכט אפרופען אויף דעם לעבען פון דעם גאנצען שטעטעל.

בעשטאנד פון נייעם קרייז-ראט
ביי דער לאדזשער דאקטוירים-קאמער

(2) ווי מיר האבען שוין נעכטען געמאלדען, זענען פארגעקומען די וואהלען אין דער לאדזשער דאקטוירים-קאמער.

אלס מיטגלידער פונ'ם ניי-געוועהלטען קרייזראט פון דער לאדזשער דאקטוירים-קאמער זענען געוועהלט געווארען פאלגענדע דאקטוירים:

אלפרעד אקספאק (מאמאשאוו), מיכאל דאגולעציטש (לאדז), בראניסלאוו פרענקעל (לאדז), בנימין פראם (לאדז), מארעק גראבאווסקי (קאליש), מוריצי העלער (לאדז), באטאן יעלענקעוויטש (לאדז), בראניסלאוו קביכאוויעצקי (לאדז), יוזעף קאן (לאדז), בראניסלאוו קאשוטסקי (קאליש), הענריק קרישעק (לאדז), קאנסטאנטי פרידמאנאווסקי (זאגראוו), אלעקסאנדער מארגאליס (לאדז), יוזעף מאזשיבסקי (לאדז), טאדעאוש מאיקע (פאביאניץ), סאלאמאן מינץ (לאדז), באלעסלאוו מיסיאן (לאדז), עדווארד מיטעלשטאדט (לאדז), מאריאן ניעוויאראווסקי (ראדדאמסק), פרענכער (לאדז), סטעפאן רעכניקאווסקי (פעטריקאוו), הענריק ריגיער (לאדז), הענריק סקושעוויטש (לאדז), סטאניסלאוו סטאנטשאק (לאדז), לעאן שיפמאן (לאדז), לעאן שיקיער (לאדז), אנטאני טאמאשעווסקי (לאדז), סטעפאן ווארשאווסקי (לאדז), סטאניסלאוו וויענצקאווסקי (לאדז), משה וואלפסאן (לאדז).

אלס פערטרעטער זענען געוועהלט געווארען: יוליא אריונער (לאדז), יאן כושאנאווסקי (לאדז) ברוגאן שפליצקי (לאדז), וולאדיסלאוו דושעווזשינסקי (לאדז), מיכאל עליאסבערג (לאדז), לודוויג גונדעלאך (לאדז), יוזעף גורצמאן (לאדז), ד"ר העלמאן (לאדז), פאביאן קלאזענבערג (לאדז), קארול פיאטראווסקי (קאליש), פאוועל רימקיעוויטש (לאדז) פאוועל שאר (פעטריקאוו), פראנציישעק סקיביניעוסקי (לאדז), ווינצענט טאמאשעווסקי (לאדז), סטאניסלאוו זשולקאווסקי (לענטשיץ).

די ערשטע זיצונג פונ'ם ניי-געוועהלטען ראט וועט פארקומען אין די ערשטע טעג פון חודש יאנואר.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון יודישען הויזבעזיצער-פעראיין

זונטאג אוועגד איז אין אייגענעם לאקאל פארגעקומען די ערשטע יעהרליכע פערזאמלונג פון יודישען הויזבעזיצער-פעראיין (פיעטריקאווער 10).

זיצענדיג אויף דער פערזאמלונג און הערענדיג דעם „וועה-געשריי" פון די „פראוימטע" הויזבעזיצער, האט מען בעקומען דעם איינדרוק, אז דאס איז א פערזאמלונג פון אומגליקליכע מענשען, וואס האבען נישט דעם טאג איבערצולעבען. אויף דער פערזאמלונג האט מען גערעדט וועגען: „ברויט", „טרויעריגע לאגע", „שמערץ" און אנד. שרעקליכע ווערטער, אזוי אז דער צופעליגער בעזוכער האט זיכער געהאט דעם איינדרוק, אז דא זענען זיך צונויפגעקומען האלב-שטייערס, שאכערס אדער אנדערע קבצנים. א פנים, אז מיט אונזערע יודישע הויזבעזיצער איז עס אויך נישט גאר פויגעלדיג.

▪ ▪ ▪

די פערזאמלונג ווערט געעפענט פון פרעזעס ראטמאן י. מ. ביאלער. אין קורצע ווערטער שטרייכט ער אונטער די וויכטיגקייט פון א ריין יודישען הויזבעזיצער-פעראיין. דאס האט אונז בעוויזען די ערשטע זיצונג פון נייעם שטאט-ראט, אז די יודישע הויז-בעזיצער מוזען האבען א יודישען, נישט קיין געמישטען פעראיין.

אלס פארזיצער ווערט געוועהלט ה' איטשע מאיר זדונסקי. אסעסארען: פעטריקאווסקי, שעוועלעוו. סעקרעטאר — רייטבערגער.

דעם פראטאקאל פון דער 1-טער גרינדונגס-פערזאמלונג און קאסע-בעריכט גיט אפ דער פערוו. סעקרעטאר ה' וועגמייסטער.

פון דעם טעטיגקייטס-בעריכט, וואס ס'גיט אפ ראטמאן אדוו. שמעון רייכמאן איז צו זעהען, אז דער פעראיין האט אין משך פון דעם יאהר ענטוויקעלט א לעבהאפטע טעטיגקייט. דער פעראיין האט אויסגעארבייט און איבערגעגעבען א רייהע מעמאריאלען צו דער פינאנץ-מאכט און שטאטפעלאמט א. אנד. ס'זענען אונטערגענומען געווארען אינטערווענצען אין דעם קאמיטעט פאר'ן פונאנדערבוי פון דער שטאט, אין דער קאנאליזאציעאפטיילונג, האנדעלס-קאמער א. אז. וו.

די יורידישע אפטיילונג האט אין משך פון יאהר נעגעבען די מיטגלידער 86 יורידישע עצות. ס'זענען איינגעארדענט געווארען אינפארמאציעפערזאמלונגען און רעפעראטען אויף אקטועלע ווירטשאפטליכע טעמעס. די מיטגלידער איז צוגעשיקט געווארען אקולניקעס מיט די וויכטיגסטע ידיעות פאר די הויזבעזיצער. דער בעריכט-אפגעבער ענדיגט דעם בעריכט מיט דער האפנונג, אז דער יודישער הויז בעזיצער-פעראיין וועט זיך ענטוויקלען לטובת די יודישע הויז-בעזיצער אין לאדז.

ארום דעם בעריכט ענטוויקעלט זיך א דיסקוסיע אין וועלכער ס'בעטייליגען זיך די ה"ה: דאווידאוויטש, געלבארד, גארדאן, שעוועלעוו, זדונסקי א. אנד. אלע רעדנער בעקלאגען זיך אויף דער „טרויעריגער" לאגע פון די הויז-בעזיצער.

נאך דעם, ווי ס'ווערט אנגענומען דער פראטאקאל פון דער רעווידיר-קאמיסיע נעמט א ווארט ה' מאקס גארדאן וועגען די אויפגאבען פון פעראיין אויפן יאהר 1935. דער רעדנער בעקלאגט זיך אויף דער שווערער שטייער-שרויף, אויף די שטרענגע עקזעקוציעס, און וועגען דעם קאנאליזאציע-שטייער, וואס די בעלי-הבתים מוזען איינקאסירען ביי די לאקאטארען. די בעלי-הבתים קענען נישט איינקאסירען דאס דירה-געלד, מאכט מען אונז נאך פאר אינקאסענטען, איינצוקאסירען דעם קאנאליזאציע-שטייער. מ'רעכענט זיך בכלל נישט מיט דער לאגע פון די הויז-בעזיצער, ס'זענען דא — זאגט ה' גארדאן — פיל יודישע ווירטס לייט, וואס האבען נישט קיין שטיקעל ברויט אין שטוב (נעביך!) און דאך הייסען זיי „קאמיעניטשניקעס"!..

נאך דעם ווי די פערזאמעלטע דריקען אויס א דאנק דער אפטרעטענדער פערוואלטונג ווערען אנגענומען א רייהע פארשלאגען פון ראטמ. אדוו. רייכמאן. וואס שייך דעם בודזשעט, איז דער ניי געוועהלטער פערוואלטונג געגעבען געווארען פרייע הענד צו רעאליזירען אין די ראהמען פון די מעגליכקייטען לויט דער הכנסה.

אין דער נייער פערוואלטונג זענען אריין די ה"ה:

ראטמאן י. מ. ביאלער, יעקב דעגענשטיין, נחום געלבארד, מאקס גארדאן, יאקוב ליבראך, ל. שעוועלעוו, ראטמאן אברהם שטיינשניידער, משה וועגמייסטער און י. מ. זדונסקי.

קאנדידאטען:

אברהם כימאוויטש, י. פישער, איגנאצי פוקס, י. גרייצער, י. גרינבוים, יצחק נאדעל, י. פאקולא, י. מ. טייטעלבוים און ח. שוויצגאלד.

רעווידיר-קאמיסיע:

ז. בירנצווייג, ג. טשערנאלעווסקי, מ. פאגעל, מאוריצי פוקס און ח. נאמבערג.

10 אוועגד ערקלעהרט דער פארזיצער די פערזאמלונג פאר געשלאסען.

DR. MED. H. LUBICZ

פאר הויט, ווענערישע און געשלעכטס-קראנקה.
צעגעלניאנא 7 (פריהער 43), טעל. 141-32
עמפפאנגס-שעה'ן 8—10, 12—2, און 5—8 אוועגד
זונטאג און יום-טוב פון 9—11 בייטאג.
י׳ יו"ט 9—1. פאר דאמען בעזונדערער ווארט-זאל.

געבעטען א פאפיראס
און שטערבליך פערוואונדעט מיט א מעסער אין פלייצע

(2) א געוויסער וולאדיסלאוו קוויאטקאווסקי (פון טרעלענבערגא 47), איז עהערנעכטען 7 אין אוועגד אויף דער יוליאנאווסקא-גאס 20 בעפאלען געווארען דורך 2 פערשוין, וועלכע האבען ביי איהם געפאדערט א פאפיראס...

קוויאטקאווסקי האט משמעות דערפיהלט אויף וואס עס פערגעהמט זיך, האט אנשטאט א פאפירעס דערלאנגט איינעם פון די פערשוינען אזא זעץ מיט דער פויסט אין די צייהן, אז יענער איז א בעגאסענער מיט בלוט אנידערגעפאלען.

דאן האט דער צווייטער פערשוין, ארויסגעכאפט א גרויסען מעסער און אריינגעזעצט איהם קוויאטקאווסקי'ן ביז'ן סאמע הענטעל.

די ביידע באנדיטען זענען דאן ענטלאפען; דעם שווער-פערוואונדעטען קוויאטקאווסקי'ן האט מען אין א גוסס'ן צושטאנד אפגעפיהרט אין שפיטאל

דעצעמבער

זון-אויפגאנג 7.40
זון-אונטערגאנג 3.24

דינסטאג
18
יב
טבת תרצ"ה

יודיש מאריאנעטען-שפיל
„בערל-שמערל-טעאטער"
אנפיהרונג משה בראדערזאן
אין קאפע „אידעאל"
(פעטריקאווער 48)
היינט, דינסטאג—1 פארשטעלונג
אנהייב 10 אוו. קאנסומציע 1 זל.
דאס 1-טע פראגראם א. נ.
„אזוינס און אזעלכעס"
עס ווערען געגעבען קאריקאטורען פון:
ד"ר רויז-און-בלאט, ד"ר פלויש, אסקאר קאנסום, מאקס קאנסגל, יצחק גרינבוים, חיים ראסנער, דיר. צאהל-מייסטער, ליביש פאן ראזענבערג, גרשון וואוילמאן, ר' יאסעלע מנ'ער, קאמענדאנט בערעק מיולערסאוויטש, פאניע די הונ'טע, מאדאם אסתר טענדעראווא, באקס ראטהאלץ, שמערילעט-בעריל, פיניעלע מזיק, יעקע קנאק-אוט, פאנגא דעפטאקובגא, וואלעגטי ראדני, וואיטשע כאווא די דאזארצעבע.
טעקסטען: משה בראדערזאן, י. אבטרושאנעק און ח. י. בזשוסטאווסקי. לאלקעס געשניצט — ש. מאבאק. מוזיק ארגאניזירט: דוד בעגעלמאן.
קאנסומציע 1 זל.

היינט, ביז 9 אוונד
מעגען זיין אפען די געוועלבער

(2) די היגע סטאראסטווע אינפארמירט אונז, אז פון היינט, דינסטאג אן ביזן 22 דעצעמבער ד. י. מעגען די געוועלבער זיין אפען טעגליך מיט 2 שעה לענגער, ד. ה. ביז 9 א זייגער אין אוונד.

זונטאג, דעם 23 ד. ח. וועט מען מעגען האנדלען פון 1 ביז 6 בייטאג, און מאנטאג, ערב „באזשע נאראדזעניע" וועלען אלע געשעפטען מעגען זיין אפען בלויז ביז 6 אין אוונד.

צוגאב-פאבאר

(2) דעם 28-טען דעצעמבער ה. י. וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז שטאט 1, פיעטריקאווער 165. עס דארפען זיך שטעלען פאבאראווע פון יאהרגאנג 1913 און עלטערע, וועלכע האבען נאך נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 11, 9, 8, 5, 3, 2 קאמיסאריאטען.

דעם 28 דעצעמבער וועט זיין טעטיג א צוגאב-פאבאר-קאמיסיע פאר פ.ק.או. לאדז 2, פיעטריקאווער 165. עס דארפען זיך אהין שטעלען די פאבאראווצעס פון יאהר 1913 און עלטערע, וועלכע האבען נישט רעגולירט זייער מיליטער-פליכט און וואוינען אויפן שטח פון 14, 13, 12, 10, 7 6, 4, 1 קאמיסאריאטען און האבען בעקומען נאמענטליכע אויפפאדערונגען פון שטאט-סטאראסטווע.

דעם לאקאל-שטייער
וועט מען צאהלען אין 3 ראטעס

ווי מיר האבען שוין מיטגעטיילט, געהט פון 1-טען יאנואר אן אריין אין קראפט די נייע שטייער-ארדינאציע, וואס האט אויך א שייכות מיט'ן לאקאל-שטייער.

די ענדערונג בעשטעהט אין דעם, וואס דער צאהלונגס-טערמין פון דעם שטייער, ווערט איבערגעריקט. אין יאהר 1935 וועלען די לאקאטארען צאהלען נאר 3 ראטעס. ביז איצט האט מען געצאהלט 4 ראטעס יעדען קווארטאל. פון ניי-יאהר אן וועט מען צאהלען „ז'דאלו". אין אפריל, יולי, אקטאבער און יאנואר פון קומענדיגען יאהר.

אין צוזאמענהאנג מיט דער ענדערונג, וועלען די הויזבעזיצער אדער אדמיניסטראטארען מוזען צושטעלען די פינאנץ-אמטען ביז'ן 15-טען יאנואר רשימות פון די לאקאטארען, וואס פאר א לאקאלען זיי פערנעהמען און וויפיל איינער צאהלט דירה-געלד.

Dr. H. Rakowski

אינערליכע קראנקהייטען
צוריקגעקעהרט
האט זיך איבערגעצויגען פון זאווארזקא 8
אויף טראנוטא 5, טעל. 137-34.

אפטייקען

היינטיגע נאכט-דיזשורען

(2) היינט ביינאכט דיזשורירען: יאנקעלע־וויטש (סטארע־רינעק 9), שטעקעל (לימאנאווסקיעגא 37), גלוכאווסקי (נארוטאוויטשא 6), האמבורג גלובנא 50), פאוולאווסקי (פיעטריקאווער 307), יאטראווסקי (פאמארסקא 91).

הפסקה אין דער ארבייט פון די היגע פאבריקען

(א) אין שייכות מיט די אנקומענדע חגאות, וועט די ארבייט אין אלע פאבריקען אפגעשטעלט ווערען אויף דער צייט פונ׳ם 22 דעצעמבער ביז׳ן 2 יאנואר ק. י.

די פאבריקען פון גייערן, ווימא א.א. גרויסע פירמעס וועלען זיך אפשטעלען אויף 2 וואכען, ד. ה. ביז׳ן 7 יאנואר ק. י.

דער אכטער שטייער-אמט

ניט ארויס די אבליגאציעס פון דער נאציאנאלער הלוואה

דער אכטער שטייער=אמט טיילט מיט, אז די אלע, וועלכע האבען געצייכענט די נאציאנאלע הלוואה אין אכטען שטייער-אמט, קענען אפנעה=מען זייערע אבליגאציעס אין לאקאל פון שטייער-אמט.

איינברוכס-גנבה אין א פאלקס-שול

(2) נעכטען האבען זיך ארייגקריגען גנבים אין דער פאלקס-שול אויף סענאטארסקא 36.

זיי האבען פון דארט ארויסגעטראגען א ראדיא=אפאראט און אנ׳עלעקטרישען פאטעפאן.

דער היזק בעטרעפט אנ׳ערך 600 זלאטעס.

פרייגעשפראכען צוויי יודישע לעהרער

(2) בש׳ת׳ זיינען די 2 לעהרער פון זענאן פאזנערס גימנאזיום, דור גינסבערג און אברהם זילבערשיין פערמשפט געווארען אויף א חודש אומבעדינגטען ארעסט, אלס בעשולדיגטע אין פיהרען גימנאזיאל-קורסען אהן א דערלויבעניש.

די פערמשפטע האבען אפעלירט, און אויפן נעכטיגען פראצעס אין היגען קרייז-געריכט זיינען זיי פרייגעשפראכען געווארען.

פון דער בעאמטען-משפחה

די היגע בעאמטען-משפחה (ראדושינא או=שעגדניטשא) ארדענט איין דעם 19-טען ד. ח. 6 א זייגער אוונט א דאנסינג צוזאמען מיט א „טיי" אין גראנד-קאפע" (פיעטריקאווער 72). דער איינ-גאנג צוזאמען מיט דער קאנסומציע 1,50 זל.

DR.
L. Czarnożył
וואוינט יעצט אויף
פיעטריקאווער 62 טעל. 224-94
אויף נעהמט אן פון 9,30 ביז 10.30 פארמיטאג און פון 4—6 נאכמ.
ספעצ. האריט-קראנקהייטען

רעפרעזענטאנץ=טעאטער „ראזמאיטאשטשי" 27 ציגעל-נאם 27 טעל. 112-25.
דירעקציע: דוד צעלמייסטער.

היינט, דינסטאג, 9.30 אווענד פאפולערע פרייזען
ווידער לעבעדיג! ווידער פרעהליך!
אלע זענען ענטציקט און בעגייסטערט פון די פלאס.-פיירדיגע, זינגענדיגע, טאנצענדיגע קאסקאדנע-סוברעטין
רעגינא צוקער
אין קארל צימבאליסט׳ס אויפפיהרונג
די קאמעדיאנטקע
20 שלאגער-לידער און קופלעטען איינס שענער פון צווייטען.

ענדעקעס קענען זיך נישט צוטיילן מיט דער „שיסעל"

פארזיצער פון דער ערשטער זיצונג וועט זיין דער ענדעק גושעגאזשאק

די רייבונגען אין דער ענדעקישער פראקציע פון שטאט-ראט הערען נישט אויף. מ׳רייסט זיך דארט פאר די קעפ. יעדע גרופע, בעזונדערס די כאדעקישע וויל אויך געניסען פון דער שיסעל.

ווי בעקאנט האבען זיך שוין אין דעם פא-מיליען-סכסוך אריינגעמישט די ענדעקישע דעפו=טאטען, אדער צו קיין רעזולטאט איז נאך נישט געקומען.

הגם ס׳איז נאך פערהאן צוויי טאג צו די וואהלען פון דער שטאט-פערוואלטונג, איז נאך ביי זיי גארנישט פערטיג.

היינט קומען קיין לאדז צוויי ענדעקישע דעפוטאטען פעטריצקי און רימאר, וועלכע וועלען פרובען צו מאכען שלום צווישען די, וועלכע ווילען שוין מאכען די חלוקה מיט דער שטאטישער ווירטשאפט.

איין זאך איז שוין בעשלאסען געווארען אין דער ענדעקישער פראקציע, דהיינו: אלס פארזיצער פון דער וואהל=זיצונג וועלען די ענדעקעס וועה-לען דעם ראטמאן גושעגארטשאק. וועלכער איז ערשט נישט לאנג ארויס פון תפיסה.

פייערליכע בעקליידונג אין „מלבוש ערומים"

300 קינדער און דערוואקסענע בעקומען בעקליידונג

זונטאג אוונט איז אין „מלבוש ערומים" (שיענ-קיעוויטשא 5[3) פארגעקומען די בעקליידונג פון 300 קינדער און עלטערע, צו דער בעקליידונג זענען (ווי תמיד) געקומען פיל „געסט". די מיט-גלידער פון דער פערוואלטונג און סתם „צושויער".

די פייערליכקייט ווערט געעפענט פון פרעזעס איזאק רייטבערגער. אין קורצע ווערטער גיט ער איבער די בעדייטונג פון „מלבוש ערומים", ווע-גען די שוועריגקייטען ביים היינטיגען קריזיס צו-בעקליידען 300 קינדער פון קאפ ביז פיס, צום סוף אפעלירט ה׳ רייטבערגער צו די פערזאמעלטע, בייהילפיג צו זיין דער פערוואלטונג אין איהר שווערער אויפגאבע.

באך דעם ווי ס׳רעדען די ה״ה: יאנקעל לעווין, יודעל גראמאן און גרינבערג, בעעהרט פרעזעס רייטבערגער מיט אויפשטעהען פון די ערטער די פערשטארבענע וויצע-פרעזעסן: סאלאמאנטשיק און יאקובאוויטש.

באך די רעדעס ווערט דער וויצע-פרעזעס רפאל גינזבערג מיט פרוי לעווין בעעהרט מיט איי-בערשניידען די באנד, וואס פיהרט צום בעקליי-דונגס-צימער.

מ׳טרעט דאן צו דער בעקליידונג, מיט די ערשטע צוויי קינדער, וואס קומען אריין בעקליידעט פון קאפ ביז פיס, אין גאנץ נייע מלבושים׳לעך, מאכט דער עהרען-פרעזעס ה׳ יהושע שטיינבערג א „שהחיינו" און א ברכה „מלבוש ערומים".

צום סוף ווערט דעם פרעזעס ה׳ איזאק רייט-בערגער אויסגעדריקט א דאנק פאר זיין איבער-געגעבענער ארבייט, מיט׳ן ארויסגעבען די פעקלעך מלבושים, האבען זיך בעשעפטיגט די פערוואלטונגס-מיטגלידער ביז שפעט אין אווענד.

א „בלינדער" בעטלער בעקומט צוריק די ראיה

ווען א פאליציאנט וויל איהם ארעסטירען

(א) אויף דער פשעיאזד גאס אין דעם 17-טען אקטאבער ד. י. געשטאנען אנ׳„אומגליקליכע קאלי-קע", א „בלינדער" בעטלער מיט איין האנד. א פאליציאנט, וואס איז גראד אדורכגעגאנגען, האט בעמערקט, ווי דער בעטלער שעלט די דורכגע-הער, וועלכע גיבען איהם נישט קיין נדבות.

אז דער פאליציאנט האט איהם געוואלט אפ-פיהרען אין קאמיסאריאט, איז דער „בלינדער" פלוצים זעהעוודיג געווארען, און האט צוריק בע-קומען די צווייטע האנד...

נעכטען איז די „קאליקע" פער׳משפט גע-ווארען אויף 4 חדשים תפיסה.

גענען הארטלייביגקייט און העמארידן

מאגען- און דארם-שטערונגען ווערט גענומען דאס נאטיר-ליכע ביטערוואסער

Franciszka Józefa

וואס איז דערביי א העררליך מיטעל.

פרעגט דאקטוירים. צו בעקומען אין אלע אפטייקען און סקלאד-אפטעקשנעס.

מכוח דעם שטייער

פון שילדען איז רעקלאמעס

(2) לויט ווי עס אינפארמירט אונז די שטיי-ער=אפטיילונג ביי דער לאדזער שטאט-פערוואל-טונג, דארפען אינהאבער פון רעקלאמעס, ביי וועלכע עס זענען פארגעקומען ענדערונגען בנוגע דער צאהל און ארט פון די רעקלאמעס, שפעטס-טענס דעם 31 דעצעמבער ה.י. מעלדען וועגען דעם אין דער שטייער-אפטיילונג (פרייהייטס-פלאץ 2).

דאס דארף געמאכט ווערען אין שייכות מיטן אויסמעסטען דעם שטייער אויפן יאהר 1935 פון שילדען, אויפשריפטען, רעקלאמע-צייכענס, ליכט-רעקלאמען א. ד. גל. וואס וועט זיך אנהויבען אין אנהויב יאנואר ק.י.

צייכענען די וואגעז און מאסען

(2) לויט ווי מ׳אינפארמירט אונז פונם אמט פאר מאסען און וואגען, ענדיגט זיך דעם 31 דע=צעמבער ה.י. דער טערמין פון צייכענען די וואגען מיט דעם צייכען פון יאהר 1932.

די וואס וועלען זיך בענוצען מיט אזעלכע וואגען און מאסען נאך דעם אנגעגעבענעם טער-מין וועלען בעקומען שטרענגע שטראפען און די וואגען און מאסען גופא וועלען קאנפיסקירט ווערען.

„עונג-טעאטער"

צונע׳גנב׳עט א טייערע לאפקע-פעלץ

(2) אינ׳ם גארדעראב פון טעאטער „ראז-מאיטאשטשי" האט מען עדהערגעכטען אין אוונד ארויסגעגנב׳עט א טייערען לאפקע-פעלץ פון א געוויסער פרוי רעגינא מאשקאוויטש (זגערזשער 31).

דעם פוטער האט מען וואהרשיינליך ארויס-געקראגען אויף א נאכגעמאכט נומערל.

פאליציי זוכט דעם גנב.

פון איהר זייט האט די טעאטער-דירעקציע צוגעזאגט, אז אויב דער פוטער וועט זיך נישט געפינען, וועט זי דעקען דעם שאדען.

Dr. med. L. Berman
צעגעלניאנא 15, טעל. 149-07
ספעציאל-ארצט פאר מענער-שוועכע-בעהאנדלונג און סעקסועלע בעראטונג.
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אווענד.
זונטאג פון 9—1 פארמיטאג.

Dr. REICHER
פאלודניאווא 28, טעל. 201-93
ספעציאליסט
פאר מענער=שוועכע=בעהאנדלונג.
סעקסועלע בעראטונגען און פסיכא-אנאליזען
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—8 אווענד

ר. איזראעל

דער בערזען-סוחר

שפאנענדער ראמאן פון יודישען לעבען

67

דער פאליציי-אינספעקטאר האט צוזאמענגענומען גע-ווארט אויף ראלפן, אבער יענער איז נישט געקומען. מ׳האט געשיקט נאך איהם אין האטעל, וואו די צוויי פאליציי-בעאמטע האבען איהם אין אוונט איבער-געגעבען די איינלאדונג צו קומען אויף דער פאליציי. אין האטעל האט מען איהם אבער נישט געפינען און פאני האט ערקלערט, אז זייט נעכטען איז ער אין האטעל נישט געוועזען, דאס האט דעם אינספעקטאר געצווונגען, אז ער זאל זיך וועגען דעם פערטראכ-טען: דאס פלוצלונגע פערשוואונדען אדער גאר אויס בעהאלטען זיך פון ראלף ראן איז איהם אויסגעקו-מען פערדעכטיגט..

— זעהט אויס, האט דער אינספעקטאר זיך גע-טראכט, אז דער בחור האט עפעס דערשמעקט און איז נעלם געווארען, אבער דאס איז דער בעסטער בעוויז דערויף, אז ער האט פאר עפעס מורא צו האבען.

— וואס פאר א בהמה איך בין, האט דער אינ-ספעקטאר געזאגט, שפריינגענדיג אהין און צו-ריק איבער זיין צימער, פארוואס האב איך איהם נישט געהייסען גלייך ברענגען צו מיר נעכטען אין אווענד און נישט איהם געגעבען גאנצע צוועלף שעה צייט, ווען ער האט געוואלט נאך בעכטען אוועקפאהרען, איז ער שוין איצט נישט אויף דער ענגלישער טעריטאריע און ס׳וועט זיין א שווערע-ניין מיט איהם עפעס אויפצוטון.

די פאליציי האט אבער איהרע פארשריפטען, וועלכע מוזען אויף יעדען פאל אפגעהיטען ווערען אין דעריבער האט דער פאליציי-אינספעקטאר גע-ווארט א שעה צייט און ווען ראלף האט זיך נישט געשטעלט, האט דער אינספעקטאר בעאויפטראגט, אז מ׳זאל נאכקוקען אין דער לאנדאנער עווידענץ, צי ראלף איז ערגעץ נישט איינגעמאלדען און ווען דאס האט נישט געגעבען קיין פאזיטיווען רעזולטאט האט דער אינספעקטאר בעפוילען אדורכצופיהרען די קאנטראל אין דער עווידענץ פון גאנץ ענגלאנד.

דאס איז אין ענגלאנד נישט אזא שווערע זאך, די בעפעלקערונגס-עווידענץ אין ענגלאנד איז אזוי מוסטערהאפט איינגעארדענט, אז מ׳קען אין פער-לויף פון עטליכע שעה צייט זיך דערוויסען וועגען יעדען איינציגען מענשען, וועלכער איז איינגעמאל-דען אין ענגלאנד.

— דאס האב איך געוואוסט, האט דער אינ-ספעקטאר געזאגט, איך וועל איהם שוין אזוי לייכט נישט געפינען, די איינציגע עצה איז געוען זיך צו ווענדען צו דער אינטערנאציאנאלער פאליציישער קאנטראל, וועלכע האט בפירושע פארשריפטען אין דער הינזיכט, פרעמדע פאליציי וואלט באר געקענט פערהאלטען ביי זיך און דאן ארויסגעבען דער ענג-לישער מאכט אזא פערברעכער, וועלכער ווערט בע-שולדיגט אין מארד, אנדערע וועניג וויכטיגערע פערברעכער גיט די פרעמדע פאליציי נישט ארויס, צי האט אבער דער אינספעקטאר געהאט דאס רעכט צו פערלאנגען, אז מ׳זאל ראלפן דאן ארעסטירען אויף אין אויסלאנד? ער האט דערין געצווייפעלט. דער אינספעקטאר האט דאך נישט געהאט קיין שום בעווייז געגען ראלפן, הגם דעם גרעסטען חשד, קאנ-קרעט האט ער איהם אבער גארנישט געקענט פאר-ווארפען. די לאגע איז דעריבער געווען א זעהר נישט אנגענעהמע. דער אינספעקטאר האט אין דעם ענין נישט געהאט קיין מזל, יעדען פאדים, וועלכען ער האט שוין געהאט אין האנד און ס׳האט זיך איהם געדוכט, אז ס׳פיהרט איהם צום ציל האט זיך איהם גלייך ארויסגעגליטשט פון האנד, איצט האט ער זיך שוין נישט געהאט אין וועמען זיך אנצוכאפען, צו-ערשט מארקוס און דאן ראלף ראן, פון דער זייט האט ער געקענט אנהויבען די אויספארשונג, וועלכע וואלט איהם דערפיהרט צו א געוויסען ציל און האט ער דאס אויך פערלוירען, דער אינספעקטאר איז צוליב דעם געווען שטארק דענערווירט, ער האט זיך מיט דעם ענין גארנישט געקענט קיין עצה געבען, אזוי איז אוועק א טאג, צוויי, דריי ביז דעם פאליציי-אינספעקטאר האט זיך דער ענין אליין אזוי שטארק געענדערט, אז ער האט צוריק געפינען דעם פאדעם, וועלכער האט איהם ערלויבט ארויסצוגעהען מיט כבוד פון דער פערפלאנטערטער געשיכטע, ס׳איז נעהמליך אנגעקומען אנ׳אנפראגע פון דער פוילישער פאליציי צו געבען אויסקונפט וועגען א געוויסער פרוי שולמית רובין, הגם דער אינספעקטאר האט קיין אהנונג נישט געהאט וועגען וואס ס׳האנדעלט זיך, איז אבער געווען לייכט צו פערשטעהען, אז די פוילישע פאליציי דארף פרטים דיוקא אין צוזאמענ-האנג מיט דער געשיכטע רובין, אזוי איז עס טאקע געווען.

ווען אין דער לאדזער פאליציי האט מען בשום אופן נישט געקענט דערגעהען פון מארקוסן וואס איז דאס פארא ענין מיט דער פרוי רובין און וואס האט פעריקלענערט די שאנסען צו ענטדעקען דאס פערברעכען וואס איז פארגעקומען, האט מען אין דער פאליציי בעשלאסען זיך צו ווענדען קיין לאנדאן צו דער פאליציי מיט אנ׳אנפראגע אנצוגעבען פרטים וועגען דער דאזיגער פרוי, פון דער אויסקונפט, וועלכע דארף אנקומען האט די לאדזער פאליציי גע-האפט ארויסצובעקומען דעם סוד, וועלכען ס׳האט בעהאלטען מארקוס, און מ׳האט זיך טאקע געוואנ-דען קיין לאנדאן, די דאזיגע ווענדונג האט בעקו-מען דער פאליציי-אינספעקטאר און ער האט זיך גלייך גענומען ארויסצופיהרען דעם אויפטראג. הא-בענדיג אין זין, אז ער טוט דאס נישט אין אינטערעס פון דער פוילישער פאליציי, נאר אין זיין אייגענעם אינטערעס. דער אינספעקטאר האט זיך בעמיהט נישט אדורכצולאזען קיין איין פרט פון דער פרוי רובינס לעבען, ס׳האט זיך אינ׳ם בעריכט גערעדט וועגען מארד איבער איהר מאן און ס׳האט זיך אויך גערעדט וועגען דער פערפלאנטערטער געשיכטע מיט׳ן קינד, וועלכעס זיי האבען אדאפטירט. דער אינספעקטאר האט דערביי נישט פערגעסען צוצוגע-בען, אז ער בעט גענויע ידיעות וועגען וואס די פוילישע פאליציי דארף האבען די ידיעות וועגען דער פרוי שולמית רובין.

(פארטזעצונג קומט)

די סיבה פונם אויפרייס איז דעם בעמיקאליען-לאגער פון „ל. גייער"

(2) די וואיעוואדישע קאמיסיע, וואס האט נעכטען געפארשט די סיבה פון דער שרפה אויפן בעמיקאליען=לאגער פון „ל. גייערס" פאבריק, איז געקומען צום אויספיהר, אז מ'קאן נישט גענוי פעסטשטעלען די סיבות פונם אויפרייס און דער שרפה, און אז וואהרשיינליך איז די סיבה געווען — די צולייגונג פון די בעמיקאליען.

מעדיצינישע הילף
פאר דער יודישער בעפעלקערונג פון גייערס ראיאן

נאך לאנגע בעמיהונגען איז דער פערוואלטונג פון „נותן-לחם" געלונגען צו בעקומען א ערלויבניש אויף צו עפענען א אמבולאטאריום פאר דער נישט פערמעגליכער יודישער בעפעלקערונג אין גייערס=ראיאן און וואס מ'האט זיך לאנגען זייער שטארק גענויטיגט.

די טעג האט דאס אמבולאטאריום אנגעהויבען צו פונקציאנירען און כדי צו זיכערען אן עקזיסטענץ פון דער דאזיגער העכסט נויטיגער און נוצליכער אינסטיטוציע, האבען א גרופע בעלי-בתים, בפרט צווישען די האנדווערקער און קליינהענדלער פון יענעם ראיאן, בעשלאסען צו שאפען אן ארטיגען ספעציעלען קאמיטעט, וועלכער זאל די פערוואלטונג פון „נותן לחם" מיטהעלפען אין דער דאזיגער ארבייט.

מארגען וועט אין לאקאל פון דעם אמבולאטאריום פארקומען די ערשטע בעראטונג וועגען דעם ענין.

עקזאמענס פאר עקסטערנע

(א) אין הסכם מיט דער פעראָרדנונג פון דער קוראטאריום-מאכט, וועלען אין יאנואר 1935 ארגאניזירט ווערען אין ווארשא עקזאמענס פאר ווארשאווער און לאדזער עקסטערנע.

צוגעלאזט צו די עקזאמענס וועלען ווערען די יעניגע, וועלכע האבען בעצייטענס בעלייגט געהעריגע ביטעס.

פערוואונדעט א קינד בעת א געשלעג

(2) בעת א געשלעג אויף מילעטשארסקיעגא 5 איז נעכטען פערוואונדעט געווארען דער 5=יאהריגער רישארד=באניפאצי יאקאבס (פון מילעטשארסקיעגא 5) און הענריק-ראמואלד סטאשיאק (וגעהזשער 118).

פאגאטאוויע האט זיי ערטיילט ערשטע הילף.

איבערגעפאהרען

(א) אויף בזשעזשינער גאס איז אן אויטא איבערגעפאהרען דעם 22-יעהריגען מלך ארגאנאוויטש פון יעזוצו.

אין א שווערען צושטאנד האט מען איהם אפגעשיקט אין שפיטאל.

דעם שולדיגען שאפער גראטשיק האט מען צוגעצויגען צו פעראנטווארטליכקייט.

באו מים עד נפש...
פאר'ן אונטערווארפען א קינד

די 27-יעהריגע סטאניסלאווא שעפלער (באלטיצקא 54) איז נעכטען געמשפט געווארען דורכ'ן היגען קרייז-געריכט דערפאר, וואס דעם 16 יולי ה. י. האט זי אין דעם לאקאל פון דער אפטיילונג פאר געזעלשאפטליכער שוץ ביי דער שטאט=פערוואלטונג (זאוואדזקא 11) אונטערגעווארפען איהר 3=יעהריגען זוהן קארל.

די בעשולדיגטע האט דערקלעהרט, אז ווען זי ווארפט דאן נישט אונטער איהר יונגעלע, וואלט זי, מחמת אויסגאנגסלאזיגקייט, געמוזט דאס קינד דער'הרג'ענען און אליין בעגיין זעלבסט מארד.

די פערברעכערישע מוטער איז פער'משפט געווארען אויף א האלב יאהר טורמע.

Dr. med.
R. Zalcwasser
כירורג
ציגעל=גאס 19, טעל. 125-17
נעמט אן פון 1–2 און פון 4–6 נאכמ.

DR. MED
H. Różaner
הויט, ווענערישע און מענער=שוואכקראנקהייטן
NARUTOWICZA 9, tel. 8-98.
נעמט אן פון 8–10 און פון 5–8 אוו.

אפמאכען וועגען בעשטעלען א זאך
לויט'ן נייעם קאדעקס פון התחייבות!

גאראנטיע פאר גוטסקייט

אין פאל, ווען דער בעשטעלטער אביעקט האט פעלערן, וועלכע מאכען איהם פאר נישט=טויגבאר אדער זיי ווידערשפרעכען די אפגערעדטע בעדינגונגען, האט דער בעשטעלער רעכט פון אפ-מאך זיך צוריקצוציהען. קוים האנדעלט זיך וועגען קלענערע פעהלערן, מעג דער בעשטעלער פערלאנגען, אז דאס מלאכה-געלד זאל אין אנ'ענטשפרעכענדע מאס פערקלענערט ווערען.

אויב די פעהלערן לאזען זיך אויסבעסערן, קאן דער בעשטעלער בעשטימען א טערמין, אין משך פון וועלכען די דאזיגע אויסבעסערונג זאל דורכגעפיהרט ווערען, און גלייכצייטיג ווארנען, אז נאכ'ן אפלויף פון בעשטימטען טערמין וועט ער די בעשטעלונג נישט אפנעהמען. בלויז דאן האט דער בעשטעלונגס-אננעמער רעכט נישט צו וועלען אויסבעסערן די בעמערקטע פעהלערן, אויב זייער אויסבעסערונג איז פערבונדען מיט גרויסע קאסטען.

בכלל ווערט יעדע פרעטענזיע אין שייכות מיט א בעשטעלטע זאך פערעלטערט נאכ'ן אפלויף פון א יאהר, סיידען ס'גייט וועגען אנ'אפמאך אויסצופערטיגען א בנין. אין אזא פאל ווערט א תביעה פערעלטערט נאכ'ן אפלויף פון 5 יאהר.

פליכטען פון א בעשטעלער

דער בעשטעלער איז מחויב צו בעצאהלען דעם בעטראף אין מאמענט, ווען דער אננעמער גיט איבער אין זיין רשות די בעשטעלונג. געגענזייטיגע אפמאכען דערלאזען אפנייגונגען פון דאזיגען כלל.

אויב דאס בעשטעלונג דארף אויסגעפיהרט ווערען טיילווייז און די פערגיטיגונג איז אויסגערעכענט פאר יעדען טייל בעזונדער, מוז דער בעטראף אויסגעצאהלט ווערען ביים ליפערן יעדען טייל.

אין פאל, ווען די צדדים האבען זיך אויסגערעדט צו צאהלען אנ'איינהייטליכע (ריטשאלט) פערגיטיגונג, האט דער בעשטעלונג-אננעמער נישט קיין רעכט צו פאדערען קיין הוספה אפילו, ווען דער פערנעם און די קאסטען פון דער ארבייט האבען זיך פריהער נישט געלאזט פעסטשטעלען. געוויס, וויבאלד ס'קומט אין בעטראכט א בעדייטענדער איבערשטייג פון די פריהער'אויסגערעכנטע קאסטען, האט דער אננעמער רעכט פון דער בעשטעלונג צו רעזיגנירען. דאס זעלבע מעג אויך טון דער בעשטעלער, ער איז אבער מחויב צו בעצאהלען דעם ערשטען פאר דער שוין אפגעטוענער ארבייט.

וואוקס פון די „קרן=היסוד"=הכנסות איז פוילען

פערדאפעלט די צאהל דעקלאראנטען אין די חדשים אקטאבער — נאוועמבער. — געשטיגען די הכנסות אין באהר מיט 20 פראצענט

דאס צענטראל-ביורא פון „קרן-היסוד" אין פוילען האט לעצטענס ארויסגעגעבען א בעריכט וועגען די „קרן-היסוד" הכנסות פאר יאהר תרצ"ד.

לויט ווי מיר זעהען פונ'ם דאזיגען בעריכט איז אין 308 שטעט און שטעטלעך געזאמעלט געווארען איז מזומנים א סכום פון 604.863,91 זל. (אין דעקלאראציעס איז אין משך פון דעם דאזיגען יאהר געזאמעלט געווארען 767.615.26 זל.)

אין בעריכט אפעלירט דאס „קרן-היסוד"-די רעקטאריום צו זיינע עסקנים, זיי זאלען פערגרעסערען זייערע אנשטרענגונגען ביים נייעם „קאמפיין" פאר'ן „קרן-היסוד".

די רעזולטאטען פאר די ערשטע צוויי חדשים פון תרצ"ה — אקטאבער און נאוועמבער בעווייזען, אז דער אפעל האט געפונען דעם געהעריגען אפקלאנג.

אזוי זעהען — לויט די ידיעות, וואס מיר האבען בעקומען פון צענטראל-ביורא פון „קרן-היסוד" — אין משך פון די חדשים אקטאבער און נאוועמבער פערדאפעלט געווארען די צאהל תורמים אין פערגלייך מיט די זעלבע חדשים אין תרצ"ד. די געזאמעלטע סומע אין דעקלאראציעס איז מיט איבער 50 פראצענט העכער ווי אין פערגאנגענעם יאהר און אין באהר איז געזאמעלט געווארען מיט קנאפע צוואנציג פראצענט מעהר ווי אין תרצ"ד.

לויט די ידיעות, וואס דאס צ. ב. פון „קרן-היסוד" בעקומט פון דער פראווינץ, הערשט אומעטום א זעהר בעגייסטערטע שטימונג פאר דער „קרן-היסוד"-ארבייט, וועלכע האט איצט צו ערפילען אזא וויכטיגע נאציאנאלע אויפגאבע — פערגרעסערען און פערפעסטיגען דעם לאנדווירטשאפטליכען בעזיץ פון יודישען פאלק אין ארץ-ישראל.

א „פרייליכער" יונגערמאנטשיק
ער האט זיך זיינע „בלוטיגע" אינטערעסען

(2) נעכטען 4 בייטאג האט זיך אויף דער פאגאטאוויע-סטאציע (גדאנסקא 83) געמעלדען דער 26-יאהריגער וועבער קאנראד פאזשעמבסקי (פון זשעראמסקיע א 84).

געקומען איז ער אין דער פאגאטאוויע אנ'אנגעגאסענער מיט בראנפען און א בעגאסענער מיט בלוט...

וואס איז?... אזוי ווי ער האט געמאכט א געזונטע כוסה, און עס איז איהם געווען נישט פריילעך אויף דער נשמה, האט ער זיך שוין פאר-איין-וועגס צושלאגען מיט דורכגייער אויף ראג גדאנסקא און אנדזשעיא.

אז דער דאקטאר פון פאגאטאוויע האט זיך גענומען צו באנדאזשירען, האט ער ווידער אנגעהויבען צו סקאנדאלעווען, און זיך געווארפען שלאגען דעם דאקטאר מיט די סאניטארען.

מען האט געמוזט רופען צו הילף פאליציי, און דערווייל האט מען איהם ארייגעזעצט אין ארעסט אויסניכטערען זיך.

אלגעמיינע פערזאמלונג פון „התאחדות"

אין לאקאל פון דער ציוניסטישער ארבייטס-פארטיי „התאחדות" איז שבת פארגעקומען די יעהרליכע אלגעמיינע חברים-פערזאמלונג פון דער לאדזער ארגאניזאציע.

נאך דער ערעפנונגס-רעדע פון פארזיצער ד"ר ח. בערלאס, ווערט געוועהלט א פרעזידיום פון די ה"ה: י. ציטרינאווסקי, מ. פאזנאנסקי און ש. סמאלארסקי. אין סעקרעטאריאט: מ. אלטער און טענצער.

א.ד.ס. דער מצב אין דער פארטיי, און די צוקונפטיגע ארבייט, רעפערירט ד"ר ח. בערלאס. דער רעפערענט ברענגט א רייה ציפערן, וועלכע אילוסטרירען בולט דעם וואוקס פון דער פארטיי, אין דער לעצטער צייט, און לעגט פאר א רייה פראיעקטען, וועלכע צילען צו שטארקען און אויסצוברייטערן די ארגאניזאציאנעלע ארבייט.

דער רעדנער אונטערשטרייכט די גרויסע לייסטונגען לטובת דער ארגאניזאציע פון אייניגע פערוואלטונגס=מיטגלידער, און שטעלט פעסט מיט צופרידענהייט, אז די היי-יאהריגע צאהלמעסיגע אלגעמיינע חברים-פערזאמלונג, בעדייט א גרויסען פארטשריט אין דער ארבייט פון דער לאדזער ארגאניזאציע.

דעם טעטיגקייטס-בעריכט פון ועד גיט אפ ה' ז. ווינער, וועלכער שטעלט זיך בעזונדערס אפ אויף די גרויסע דערגרייכונגען אין דעם יאהר, אויפן געביט פון הכשרה, און יוגענד-בעוועגונג. די קבוצת-הכשרה אין כאינא פון כינוז-ויתקין ענטוויקעלט זיך א דאנק די איבערגעגעבענע ארבייט פון יחידים, ביים היינטיגען טאג איז די קבוצה אין כאינא שוין אזוי איינגעפונדעוועט, אז די מורא דאס ס'וועט זיין שווער אין דעם ראיאן צו דערהאלטען די חלוצישע פלאצובקא, איז פערביי. ס'איז אויך געשאפען געווארען די התאחדות'ישע יוגענד-ארגאניזאציע א. נ. „ויתקיניה", וואס דער קורצער צייט פון דער ענטשטייאונג פון אט דער יוגענד-ארגאניזאציע איז צו פערצייכנען א גרויסען צופלוס פון יוגענדליכע.

דער בעריכטס=אפגעבער רעדט אויך ארום א רייה אקציעס, וועלכע זענען אדורכגעפיהרט געווארען אין משך פון יאהר, אונטערשטרייכט בעזונדער דעם אויסגאנג פון די וואהלען צו דער „תרבות"-קאנפערענץ, שקל-אקציע, די ארבייט פארן קרן-קימת, קרן=היסוד, די קולטור-ארבייט, די ארבייט פון דער יודישער פאלקס-אוניווערזיטעט, ביבליאטעק א.נ. פון א. ד. גארדאן א.ז.וו.

דעם בעריכט פון די רעווידיר-קאמיסיע גיט אפ ה' ק. סוכאלסקי. אין ויכוח ארום די רעפעראטען נעמען אנטייל די ה"ה: בן-ציון פיינשטיין, מ. שטרוסבערג, מ. אלתר, ג. ליכטענשטיין, קליין, מ. ספינקה. א. ליפשיץ, אינזש. פילינדער, א. הדס, ז. וויניארסקי, גווירץ, ד"ר ח. ברלס, ז. ווינער און פראפ. ברעטהאלץ.

אין דער פערוואלטונג זענען געוועהלט געווארען: מ. אלתר, ד"ר ח. בערלאס, ב. ברעטהאלץ, א. הדס, ז. ווינער, ד. טאראנטשיק, אינזש. פילינדער, ג. ליכטענשטיין, דיר. ד"ר ז. עלענבערג, ח. סאלניק, מ. ספינקא, ד. צ. פיינשטיין, פרענקעל, מ. קאמינער, מ. שטראסבערג און מ. ראסין.

אין דער רעוויז.-קאמיסיע: ד"ר א. ניביאנסקי, ג. סאור, ק. סוראלסקי און י. ציטרינאווסקי.

אין חברים-געריכט: י. ווישליצקי, מ. פאזנאנסקי און ס. שרעטער.

די פערוואלטונג האט זיך קאנסטיטואירט אויף פאלגענדען אופן: אלס פארזיצער איז געוועהלט געווארען אינזש. פ. לינדער, וויצע פארז. ד"ר ח. בערלאס, און ב. ברעטהאלץ. אין סעקרעטאריאט: ז. ווינער, מ. אלתר, און בן-ציון פיינשטיין, אין פינאנץ=רעסארט: מ. קאמינער, מ. ראסין און ח. סאלניק.

פערטרעטער אין קרן-קימת פרעזידיום: מ. ראסין, און קרן=היסוד: אינזש. פ. לינדער און ד"ר ח. בערלאס. קולטור-קאמיסיע: פראפ. ב. ברעטהאלץ, ד. טאראנציק און בן ציון פיינשטיין, ביבליאטעק-פערוואלטונג מ. ראסין און מ. אלתר. לאקאל — מ. ספינקא, פאלעסטינא=אמט (מחלקת עליה) ז. ווינער און מ. קאמינער.

ראדיא=ווינקעל

ראדיא-סטאציע אין ירושלים הויבט אן איהר טעטיגקייט

ווי מיר ווערען געוואויר, ווערט די גרויסע און שטארקע ראדיא-סטאציע אין ירושלים אויפגעבויט אין זעהר א שנעלען טעמפא.

דער בנין פאר דער ראדיא-סטאציע, ווי אויך די אנטענע-טורעמס זענען שוין פערטיג. איצט ווערען שוין אינסטאלירט די קאמפליצירטע מאשינען פון דער מארקאני ראדיא-טעלעגראפישער געזעלשאפט.

מען רעכענט, אז שפעטסטענס דעם 1-טען פעברואר 1935, וועט די ארץ-ישראל'דיגע ראדיא-סטאציע שוין זיין נארמאל טעטיג.

די ערעפנונג פון דער ראדיא-סטאציע וועט פארקומען מיט גרויס פייערליכקייט און וועט טראנסמיטירט ווערען דורך אלע ענגלישע ראדיא-סטאציעס, אפילו פון דרום-אפריקא און אויסטראליען. דער הויך-קאמיסאר סער ארטור וואקאפ וועט האלטען זיין ערעפנונגס-רעדע און נאך איהם וועלען רעדען: דער רעקטאר פונ'ם העברעאישען אוניווערזיטעט און א פארשטעהער פון דער יודישער אגענץ. עס וועלען אויך בעגריסען דער אראבישער שטאט-פרעזידענט פון ירושלים און דער הויפט-מופטי.

די ראדיא-סטאציע אין ירושלים וועט איהרע פראגראמען אנמעלדען אין דריי שפראכען: ענגלישער, העברעאישער און אראבישער. יעדע וואך וועלען געגעבען ווערען פארלעזונגען און הערשפילען אין די דריי שפראכען.

די נייע ראדיא-סטאציע וועט ארבייטען מיט דער קראפט פון 20 קילאוואט (ווארשא ארבייט מיט 120 קילאוואט), און איז אויסגערעכענט, אז מען זאל זי קאנען הערען אין גאנץ ארץ-ישראל מיט דער הילף פון דעדעקטאר-אפאראטען.

אין פוילען וועט מען קאנען הערען די ערשטע ראדיא-סטאציע אין א"י מיט דער הילף פון א 4-לאמפיגען אפאראט אויף דער כוואליע לערך 450 מעטער די לענג.

אין צוזאמענהאנג מיט'ן ענטשטעהען פון דער נייער ראדיא-סטאציע אין ירושלים מערקט זיך שוין א גרויסע אויפלעבונג אויף כל'ערליי ראדיא-ארטיקלען אין א"י. אין תל-אביב, חיפה און ירושלים האבען זיך געעפענט גרויסארטיגע געשעפטען פון די דייטשע פליטים, וועלכע לייזען שוין גאנץ געשמאק פאר ראדיא-אפאראטען.

ווארשעווער פילהארמאניע-ארקעסטער צוריק אינם פילהארמאניע

צווישען דער לייטונג פון ווארשאווער פילהארמאניע און דירעקציע פונ'ם פוילישען ראדיא זענען שוין פערענדיגט געווארען די אונטערהאנדלונגען וועגען הויך פונ'ם אפצאהל פאר טראנסמיטירען די קאנצערטען פונ'ם ווארשאווער פילהארמאניע-זאל.

א דאנק דעם, האט דער ארקעסטער שוין אויפגעהערט שפילען אין זאל פון קאנסערוואטאריום און צוריק אנגעהויבען קאנצערטירען אין זאל פון פילהארמאניע.

די ראדיא-הערער'ס וועלען שוין איצט נישט האבען קיין סיבות צו זיין אונצופרידען פונם שלעכטען קלאנג פון די קאנצערטען, וועלכע מען האט טראנסמיטירט פון קאנסערוואטאריום.

מיט דער פראגראם-ליניע פון די פילהארמאניע-קאנצערטען וועט איצט אנפיהרען א ספעציעלער ארטיסטישער ראט, וואס וועט בעשטעהן פון פארשטעהער פונ'ם פוילישען ראדיא, פילהארמאניע, מאגיסטראט, ארקעסטער און בילדונגס-מיניסטעריום.

Dr. med.
P. KOTOK
אינערליכע קראנקהייטען
ZEROMSKIEGO 44, telef. 114-25
נעהמט אן פון 5 ביז 7 נאכמיטאג.
נ. הכט אן אין דער לעטשניצע בזשעזשינער 11
טעגליך פון 4–5 נאכמ.

איז דעם קונסט פאטאגראפישע אטעליר
„Polonja"
31 GDANSKA 31
איז איינגעארדענט פאר דער ג. קונדשאפט
א רעקלאמע=חודש
6 פאסטקארטען 6
ברוין מיט א פארטרעט
פון 4 זל. אן
נוצט אויס די זעלטענע געלעגענהייט!
קומט און איבערצייגט אייך!
„POLONJA"
31 גדאנסקא 31

פינעלע מזיק לאדענט איין

אויף דער היינטיגער פארשטעלונג אין „בערעל־שמערעל“־טעאטער

ער זאגט, אז עס וועט זיין „אזויגס און אזעלכעס“, וואס מ׳וועט דערפון שטארק הנאה האבען און שעפען נחת גאנץ בחנם ביי א גלעזעל טיי, וואס קאסט נישט מעהר און נישט וועניגער, ווי א גילדען.

אין גילדענעם גוטען — זאגט ער — איז א גילדען נישט מעהר, ווי א זלאטי, טא, אדרבא, קומט׳ס און איבערציינגט ענק!

ארץ־ישראל־פילם

ווערט נאך דעמאנסטרירט היינט און מארגען

צוליב דעם גרויסען ערפאלג פון ארץ־ישראל פילם, וואס איז לעצטענס דעמאנסטרירט געווארען אין „פילהארמאניע“, וועט דער פילם דעמאנסטרירט ווערען אויך היינט און מארגען.

ראדיא־פראגראם

דינסטאג, דעם 18־טען דעצעמבער

6,45 פריהמארגען־אודיציע. 6,48 פליטען. 6,52 גימנאסטיק. 7,07 פליטען. 7,15 ידיעות. 7,25 פליטען. 7,50 רעקלאמע־קאנצערט. 11,57 צייט־סיגנאל. 12,03 ידיעות. 12,05 פרעסע. 12,10 קאנצערט. 12,45 שמועס פאר יונגע קינדער. 1 ידיעות. 1,05 קאנצערט. 3,30 עקספארט. 3,35 בערזע. 3,45 פליטען. 4,45 פ.ק.א. 5 געזאנג. 5,25 רעפעראט. 5,35 פליטען. 5,50 טעכניש פאסט־קעסטעל. 6 פליטען. 6,10 רעפערטואר פון די טעאטערן. 6,15 קאנצערט. 6,45 ליטעראריש פערטעלשעה. 7 קאנצערט. 7,20 אקטועלע שמועסען. 7,50 ספארט. 8 „וויסער מאזור“ — אפערעטקע אין 3 אקטען. 10,15 רעקלאמע־קאנצערט, 10,30 פליטען. 10.45 פליטען. 11 ידיעות, קאמוניקאטען. 11,05 קאנצערט.

פון דער לאדזער בערזע

באנק פאלסקי — — — —	93.75
3 פראצענטיגע בודאוולאנע —	45.50
4 „ דאלארובקא —	53.25
7 „ סטאביליזאציע (אמ.)	68.00
5 „ ווארשאווער פ.־ב. 1934	51.13
5 „ לאדזער „	51.75
ענגלישער פונט — — —	26.21
דאלאר אפיצ. 5.29 נישט אפיצ. —	5.27
גאלד־דאלאר — — — —	8.91.50
גאלד־רובל — — — —	4.59
דייטשער מארק — — —	1.99

PRACOWNIA CUKIERNICZA F. GRYCENDLER, PIOTRKOWSKA 62 tel. 203-40

בעהמט אן בעשטעלונגען אויף טארטען און געבעקס
בעשטעלונגען ווערען אנגענומען טעלעפאניש.

קלאנג־קינא CAPITOL זאוואדזקא 16

היינט פרעזענטירען מיר! פול מיט שפאנונג און עמאציעס, רעזשי פון בעקאנטען Ryszard Bolesławski
„שפיאן № 13“
אין די הויפטראלען: Marion Davies, Gary Cooper
פראכטיגע דראמע פון אונגעוועהנ־ליכען אינהאלט.
אויסער׳ן פראגראם: קלאנג־צוגאבע און אקטועליטעטען. אנהויב אין געוו. טעג 4.30 נאכמ., לעצטער סעאנס 10.15. שבת און זונטאג 12.30, לעצטער 10.15
אונזער גרויסער יום־טוב־פראגראם! קלעאפאטרא.

Dr. Z. Henrykowski
ספעציאל־ארצט פאר ווענערישע הויט־קראנקהייטען און מענער־שוואכע
האט זיך איבערגעצויגען אויף פיעטריקאווער 86
טעל. 143-63
נעהמט אן פון 8—11 און פון 6—9 אוונט. פאר פרויען א ספעציעלער וואַרטע זאל. פאר אונבעמיטעלטע לעמשניצע־פרייזען.

אלע סוחרים דארפן וויסען,
אז פון נײַ־יאהר מוזען אלע פיהרען האנדעלס־ביכער. א לאנגיעהריגער בוכהאלטער פיהרט פאר איייניגע פירמעס האנדעלס־ביכער, וועלכע ווערען שטענדיג אנערקענט פון אוזשאנד סקארבאווי און די פירמעס צאהלען פאדאטקעס לויט די ביכער. איך קען אנגעהמען צו פיהרען ביכער נאך בײַ איייניגע פירמעס מיט גאראנטיע.
צו ערפאהרען ביי ב. זאלצמאן, ליסטאפאדא 11 (קאנסטאנטינער) 46, רעכטע אפיצינע, 2. איינגאנג, 2. שטאק.

LABORATORJUM ANALIZ LEKARSKICH „HIGJEMA“
Gdańska 31a, tel. 192-64
אפען א גאנצען טאג. נעמט אן אלערליי אנאליזן פאר אונפערמעגליכע — ביליגערע פרייזן.

GABINET ŚWIATŁOLECZNICZY
עלעקטרישע בעשטראלונגען, קווארץ־לאמפען, סאלוקס, דיאטערמע.
Gdańska 31a, parter, tel. 192-64

שייטלען
מיט פאריזער שרינדען צו בעקומען ביי
קערש, סקווערא 15

סענסאציע, געדענקט די אדרעס!
קליידער, אנצוגען, פאלטאס, סוועטערס ווי אויך פוטער און וועש
וואשט, רייניגט כעמיש און פארבט
רעיעל און צו קאנקורענץ־פרייזען
די בעוואוסטע יודישע כעמישע וועשעריי און פארבעריי
„עריקא“
מליבארסקא 2, (ביים רוג בושעושינער)
אונזערע פרייזען: פון 4 זל. א׳אנצוג, פון 1,50 זל. א קלייד, פון 75 גר. א סוועטער, א ווינטער־פאלטען פון 4 זל. א׳אויבערהעמד 50 גר. א קאלנער 15 גר.

פאר שאכטעל־מאכער, ליניערער, בוכבינדער און דרוקעריי!
רעפערטורען פון מעסערלעך פארשידענע מאשינען־טיילען און שווייסונגען
פיהרט אויס ביליג
J. REDER Łódź, קאנסטאנטינער 11/13 11/13 (רוג זאכאדניא)

Dr. med. N. Kajzer
ספעצ. פאר אינערליכע און קינדער־קראנקהייטען וואוינט יעצט אויף בושעזשינער 24 (רוג מליגארסקא)
נעמט אן פון 10—12 און פון 4—7 נ״מ לעמשניצע־פרייזען.

כעמיש־בעקטעריאלאגי שער לאבאראטאריום
מ. שאץ
לאדז, פיעטריקאווער 37
פיהרט דורך זעמטליכע ערצטליכע אנאליזען פון אורין, בלוט, פלעגמע א. א.

Dr. med. M. TAUBENHAUS
ספעציאליסט
פאר אקושעריע און פרויען־קראנקהייטען
פערהיטונג געגען שוואנגערשאפט
זגערזשער 11, טעל. 246-09
נעמט אן פון 4—8 אוונט.

Dr. med. Z. DATYNER
אוראלאג
ספעצ. פאר נירען, בלאז און אורין־קראנקהייטען
ZACHODNIA 59a, tel. 148-95
נעהמט אן פון 2—3 און פון 6—8 אוו.

Dr. med. S. LIEBESKIND
Akuszer-Ginekolog
przeprowadził się na ul. Andrzeja 2, tel. 216-66
przyjmuje od 4–6.

Dr. J. Lubicz
כירורג און ארטאפעד
פאלודניאווא 9, 9
טעל. 183-17
צוריקגעקעהרט

Dr. HELLER
ספעצ. פאר הויט און ווענערישע קראנקהייטען און מענער־שוואכע
טראוגוטא 8, טעל. 179-89
נעמט אן פון 8—11 און פון 4—8 אוונט, זונטאג פון 11—2 מיטאג.
פאר פרויען א ספעציעלער ווארטע־זאל. אונבעמיטעלטע — לעמשניצע־פרייזן

Dr. S. Kantor
ספעציאליסט פאר הויט און ווענע־רישע קראנקהייטען (סיפיליס און טריפער), היילט מענער = שוואכע
פיעטריקאווער 90 טעל. 129-45
נעמט אן פון 8—2 נאכמ. און פון 4—9 אוו., זונטאג און יום־טוב פון 8—2 נאכמ. פאר אונבעמיטעלטע — לעמשניצע־פרייזן.

קליינע אנאנסען
1 זלאטי
אנאנס ביז 15 הערטער

Dr. L. FALK
ספעצ. ארצט פאר הויט־ און ווענערישע קראנקהייטען
Nawrot 7, tel. 128-07.
עמפפאנגט פון 10—12 און פון 5—7 נ״מ

Dr. med. Niewiażski
ספעציאליסט פאר סיפיליס, טריפער און הויט־קראנקהייטען. בעהאנדלונג פון מענער־שוואכע
אנדזשעיא, 5 טעל. 159-40
פראנט, 1־טער שטאק.
נעהמט אן פון 8—11 און פון 5—9 אוו. זונטאג און יום־טוב פון 9—1 פארמיטאג. בעזונדערער ווארטע־זאל פאר פרויען.

ראקאלען
א געוועלב מיט א שטוב זאפארט אפצוגעבען שעראדזקא 5, נעבען פשי־סטאנעק פון פאביאניצער טראמוויי, ביים ווירט פיעטריקאווער 294. 5412

Lek.-Dent. Tatjana Sokołow
MONIUSZKI 2, tel. 216-44
godz. przyj od 12-1, 4-7 w.
(פריהער אין „טאז“)

ברוך־קראנקע!!!
ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז, פון דעם אין גאנץ פוילן בעריהמטען ספעציאליסט ארטאפעד דיר. י. ראפאפארט, וועלכער עקזיסטירט 30 יאהר און איז געווארען אנערקענט פון פיל בעוואוסטע פראפעסארען.

J. Rapaport

ברוך־לײַדענדע! ספעציעלע ארטאפעדישע גומי־הײַל־באנדאזשען פון מײַן ארטאפעד. הײַל־אנשטאלט בעזײַטיגן אהן שום אפעראציע, ראדיקאל שנעל און זיכער מיט דעם גרעסטען ערפאלג, די שווערסטע, געפעהרליכסטע און פערעלטערסטע לײַדענדע ברוכען בײַ מענער, פרויען און קינדער. — ספעציעלע ארטאפעד. הײַל־באנדאזשען פאר צו ריקגעקומענע ברוכען נאך אפעראציעס, ווי אויך ספעציעלע אינדיווידועלע צוגעפאסטע ארטאפעד. בויך־באנדאזשען געגען ארפפאלאזען זיך פון מאגען און קישקעס.

פאר קאליקעס, זעווייהערס און אלערארט פעהלער פון גוף!
אין מײַן ארטאפעד. הײַל־אנשטאלט ווערען אויסגעפערטיגט די הײַלבארסטע און פון פיל פראפעסארען אנערקענטע מאדערנע ספעצ. ארטאפעד. הײַל־גארטעלן פאר פערקרימונג פון רוקען־בײַן (Skrzywienie Kręgosłupa), בײַן־שווינד־זוכט, לײַטונגען, פערקרימטע פיס בײַ קינדער און ערזאַקסענע קינסטליכע הענד (פראטעזען) און פיס, ווי אויך די פראקטישסטע ארטאפעדישע אפאראטען פאר שמערצליכע פלאטע פיס לויט גיפס־מאדעל.

אכטונג! אלע קראנקע אין מײַן ארטאפעד. הײַל־אנשטאלט, ווערען נאר פון מיר פערזענליך בעהאנדעלט.
30 יעהריגע פראקטיק, פולע גאראנטיע!
ערמעסיגטע פרייזען! עמפפאנגט טעגליך פון 9 פריה ביז 7 אוו.
עס ווערען אויך אנגענומען מיטגלידער פון אובעזפ. ספאל. (קאסא־כאריך).

ערשטע און איינציגע ארטאפעדישע הייל־אנשטאלט אין לאדז
Spec. Dyr. J. RAPAPORT, Ortoped.
פון לעמבערג
Łódź, Wólczańska 10, front, parter, tel. 221-77.

הערצליכען דאנק
איך מאך עפענטליך בעקאנט, אז דער ה׳ דיר. י. ראפאפארט, וואוינהאפט אין לאדז, וואלטשאנסקא 10, דער בעריהמטער ארטאפעדישער ספעציאליסט האט אין א קורצער צייט מיך בעפרייט, דאנק זיין הייל־ארטאפעדישען באנדאזש פון רופטור, וואס איז ענטשטאנען נאך אן אפעראציע. איך בין גענצליך אויסקורירט פון רופטור.

(—) Leokadja Herkt
Łódź, Nowe Chojny), ul. Miła 7.

פערשידענעס

א יונגערמאן זוכט צו קויפען א סערטיפיקאט געגען גוטע בעלוינונג. — אפערטען פאר „יונגערמאן“ אין אדמ.

עס ווערט געזוכט א שותף צו פראנצויזיש־ענגלישע ארטערצעונגען אין דער כעמיקאליען־ברענזשע. — האטעל „מאנאפאל“, צימער 58.

Lekcje hebrajskiego i angielskiego. Postępy gwarantowane. Ceny przystępne. Narutowicza 11 m. 4, front. Zgłoszenia 5–6 popoł.

קלעפסידרעס
צו זעהר ביליגע פרייזען
נעהמט אן די דרוקעריי פון
„נייעם פאלקסבלאט“
די קלעפסידרעס ווערען אין משך פון 1 שעה אויסגעפערטיגט און פונאנדערגעקלעבט איבער שטאט.

אנאנסען־פרייז פאר א מילימעטער־שורה
פאר׳ן טעקסט — 18 גר. פרייטאג און ערב־יו״ט — 24 גר. אין דער זייט שפאלטען
אין טעקסט — 40 „ „ „ „ 60 — „ „ „ „ 4
נאך׳ן טעקסט — 12 „ „ „ „ 18 — „ „ „ „
אויפער דער שטאדט 50 פראצ. טייערער, אויסלאנד 100 פראצ. טייערער. מעלדונגען — 10 גר. א ווארט

נעקראלאגען — 20 גר. א מ/מ (אין דער זייט שפאלטען) קליינע אנאנסען ביז 15 ווערטער 1 זל. יעדעס ווייטערדיגע ווארט — 10 גר.

אבאנאמענטס־פרייז:
אין לאדז — 4 זלאטעס א חודש מיט צושטעלען א היים. אויף דער פראווינץ — 5 זל. א חודש; אין אויסלאנד 7 זל. אמעריקא — 1 דאל.

רעדאקציע, וועלכע ענדערן נישט פרינציפיעל דעם אינהאלט פון דער אנאנס בערעכטיגען נישט צום איבערדריקען די אנאנס אדער צוריקצוצאהלען פאר דעם אנאנס

פאר׳ן אינהאלט און טאן פון די אנאנסן איז דער פערלאג נישט פעראנטווארטליך. די אדמיג. איז קען בייטאג און פיינאנס